

Raportu Vjetor 2016

**Banka
Ekonomike**

Përmbajtja

Mesazhi nga Kryeshefja ekzekutive	4
Struktura Organizative e Bankës	8
Vizioni.....	10
Misioni	11
Shkurtimisht mbi Bankën Ekonomike	12
Mjedisi Makroekonomik në Kosovë	14
Sektori Bankar	15
Pozicionimi i Bankës Ekonomike në tregun bankar të Kosovës	16
Pjesëmarrja në Kredi	16
Pjesëmarrja në Depozita	17
Pasqyra e Pozicionit Financiar	18
Pasqyra e Fitimit ose Humbjes dhe të Ardhurave Gjithëpërfshirëse	19
Përformanca e Bankës Ekonomike	20
Asetet e Bankës	20
Ecuria e Kredive	21
Ecuria e Depozitave	21
Të hyrat nga Interesi dhe jo Interesi	22
Shpenzimet operative	22
Zhvillimi i Biznesit	23
Gjithsej kreditë	24

Mikro bizneset	25
Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme	25
Klientët individual	25
Marketing dhe Zhvillimi i produkteve	26
Kanalet e distribuimit	27
Rrjeti i degëve	27
Kanalet alternative të distribuimit	28
Kujdesi ndaj klientëve	28
Menaxhimi i Rrezikut	29
Rreziku Kreditor	29
Rreziku Operacional	30
Rreziku i Likuiditetit	30
Menaxhimi i rrezikut të valutës	30
Operacionet	31
Transferet vendore	31
Transferet ndërkombëtare	32
Teknologjia Informativ	33
Menaxhimi dhe trajnimi i personelit	34

Mesazhi nga Kryeshefja ekzekutive

Viti 2016 ishte edhe një vit i suksesshëm.

Kam kënaqësinë të ndaj me ju arritjet e bankës për vitin që lam pas. Viti 2016 ka qenë edhe një vit tjetër i suksesshëm për Bankën Ekonomike.

Të gjitha objektivat kyçe afariste të vitit 2016 janë tejkaluar dhe janë arritur përmirësime në një sërë treguesish kyç të performancës.

Në vazhdim të performancës së suksesshme disavjeçare, viti 2016 karakterizohet me rezultat financiar më të lartë të arritur ndonjëherë. Fitimi për vitin 2016 ka arritur në shumën prej 5 milionë euro, që paraqet rritje prej 24 përqind në krahasim me vitin 2015, dhe me një kthim në ekuilibrin mesatar prej 23 përqind.

Banka Ekonomike vazhdon të jetë kontribuese me rëndësi në zhvillimin ekonomik. Duke qenë se numri më i madh i ndërmarrjeve në Kosovë i takojnë kategorisë së ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme, të cilat ndikojnë drejtpërdrejtë në zhvillimin ekonomik të vendit, Banka Ekonomike në linjë me strategjinë e saj dhe me strategjinë zhvillimore të vendit edhe gjatë vitit 2016 ka vazhduar të përkrahë ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, duke përfshirë sektorin e bujqësisë. Gjithsesi, fokus të veçantë kemi pasur edhe tek personat fizikë, me ofrimin e produkteve dhe të shërbimeve, të cilat kanë ndihmuar në ngritjen e mirëqenies së tyre.

Ne vazhduam të kemi një qasje të matur të kreditimit, me një diversifikim të mëtejshëm të portfolios, qasje kjo e pasqyruar në cilësinë e kreditimit dhe provizionet tona të reja të kredive, të cilat kishin një trend uljeje, respektivisht për 52 përqind më pak krahasuar me vitin paraprak dhe përmirësim të nivelit të kredive joperformuese nga 6.72 përqind në vitin 2015, në 5.44 përqind në vitin 2016.

Si rezultat i rritjes së kujdesshme të kredive, gjatë vitit 2016, Banka Ekonomike shënoi rritje në portfolion e kredive prej 16 milionë euro, respektivisht rritje prej 12 përqind dhe rritje të asetëve të bankës prej 39

milionë euro, respektivisht 21 përqind. Depozitat e klientëve tanë kanë arritur rritjen më të lartë ndonjëherë, rritje prej 35 milionë euro gjatë vitit 2016, duke arritur në nivelin prej 200 milionë euro. Ky nivel i depozitave tregon besimin e klientëve ndaj bankës dhe shërbimeve tona.

Falë rritjes së kujdesshme të të hyrave neto dhe menaxhimit efektiv të shpenzimeve, indikator i efijencës (raporti i të hyrave me shpenzimet /CIR) është përmirësuar nga 60 përqind në 2015, në 55 përqind në 2016.

Viti 2016 ishte gjithashtu një vit i investimeve në shërbimet elektronike bankare për t'u mundësuar klientëve tanë të kryejnë shërbime bankare 24 orë në 7 ditë në javë. Është bërë ridizajnimi dhe standardizimi i disa degëve, hapja e katër hapësirave vetë shërbyese, si dhe lansimi i platformës së re të E-banking.

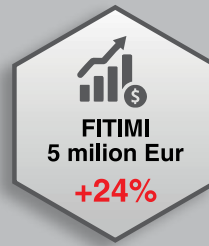
Ne vazhdojmë të ndjekim vizionin tonë, të orientuar në rritje të qëndrueshme dhe kualitative, shërbime cilësore dhe standarde të larta profesionale. Fuqizimi i pajtueshmërisë ligjore, përputhshmëria e plotë me rregullat dhe ligjet në fuqi, kanë qenë disa nga aktivitetet dhe prioritetet kryesore të Bankës Ekonomike.

Për fund, asnjë nga arritjet e lartpërmendura nuk do të ishin të mundura pa përkrahjen, pa përkushtimin dhe pa besnikërinë e punonjësve të bankës.

Duke iu falënderuar besimit të klientëve tanë të çmuar dhe dedikimit të punonjësve, ne do të vazhdojmë të mbesim të përkushtuar në ofrimin e shërbimeve dhe produkteve më të mira për klientët dhe të përmirësojmë mirëqenien e qytetareve.

Duke shikuar përpara, jemi zotuar se viti 2017 do të jetë edhe një vit tjetër i suksesshëm.

Merita Gjyshinca Peja
Kryeshefe ekzekutive

Menaxhmenti Ekzekutiv

Merita Gjyshinca Peja
Kryeshefe Ekzekutive

Hamide Pacolli Gashi
Zv. Kryeshefe Ekzekutive

Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit

2015

2016

Margjina neto e interesit

2015

2016

Të hyrat neto nga interesi

2015

2016

Të hyrat neto nga tarifat dhe komisionet

2015

2016

Shpenzimet operative

2015

2016

Niveli i kredive jo-performuese

2015

2016

Raporti, të hyrat/shpenzimet (CIR)

2015

2016

Fitimi para tatimit

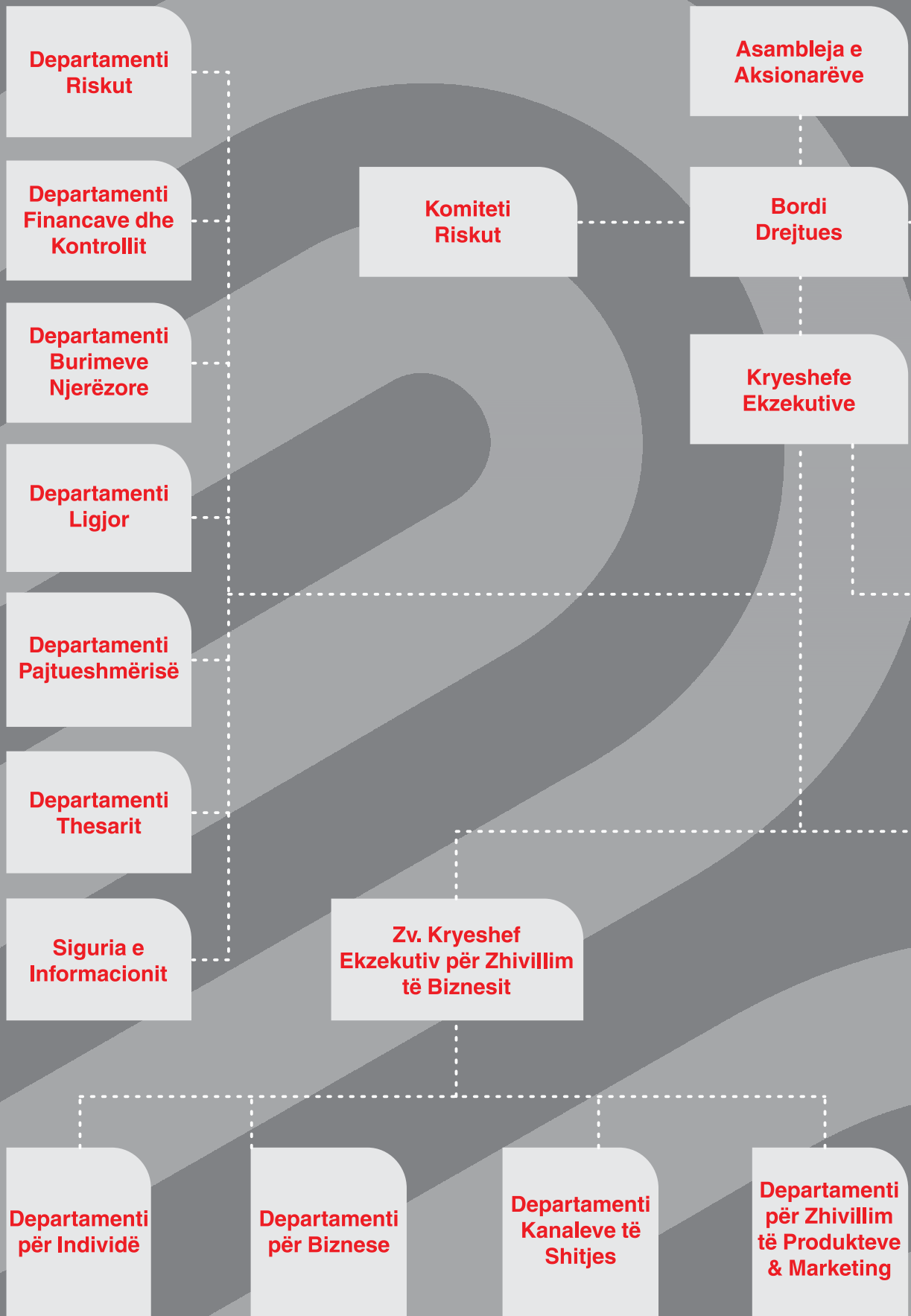
2015

2016

Hapësira vetëshërbyese 24/7

**Komiteti
Auditimit**

**Auditimi
Brendshëm**

Komitetet

**Zv. Kryeshef
Ekzekutiv për Çështje
Operacionale**

**Departamenti
Pagesave dhe
Operacioneve**

**Departamenti
TI**

**Departamenti
Administratës**

Risku Kreditor
Personelit
**Aktives/Pasives/
Likuiditeti**
Marketingut
**Teknologjisë
informative**
Prokurimit
Arkëtimeve
Operacional
**Pajtueshmërisë dhe
Riskut Operacional**

Vizioni

Bankë e orientuar në rritje të qëndrueshme dhe kualitative, shërbime cilësore dhe standarde të larta profesionale.

Misioni

Bankë vendore

M O D E L:

- M** undësuar klientëve qasje të lehtë dhe të shpejtë tek produktet e diversifikuara bankare, duke ngritur vlerën për klientët, të punësuarit dhe aksionarët;
- O** frues vendas modern i shërbimeve elektronike bankare;
- D** eterminim në ngritje profesionale për të punësuarit tanë;
- E** tika, respekti dhe puna e ekipore janë vlerat tona;
- L** igjet, politikat dhe procedurat respektohen me përpikëri!

Shkurtimisht mbi Bankën Ekonomike

Banka Ekonomike filloi punën si bankë e licencuar më 28.05.2001, duke qenë e vetmja bankë me kapital 100 përqind vendor.

Banka Ekonomike është faktor i rëndësishëm në tregun bankar. Ajo vazhdon të qëndrojë pranë klientëve të vet, të ruaj në mënyrë të suksesshme mbështetjen nga klientët besnikë, të bashkëpunëtorëve e të punonjësve të Bankës.

Ne, kemi burime njerëzore me trajnimin dhe kualifikimin e duhur, ku çdo punonjës është profesionalisht i përgaditur, punon me përpikëri për tregun dhe për institucionin, duke krijuar vlerë në çdo veprim. Ngritja profesionale e punonjësve tanë ka qenë fokusi ynë i veçantë në rrugëtimin tonë si njëri ndër faktorët kryesor në ofrimin e shërbimeve profesionale. Ndër asetet kryesore të bankës ne vlerësojmë 335 punonjësit tanë.

Rrjeti i Bankës Ekonomike është ndërtuar dhe zhvilluar sipas kërkesave të tregut nëpër gjithë territorin e Kosovës. Si rezultat i këtij zhvillimi ne kemi 33 njësi bankare nga të cilat 7 degë në qendrat kryesore të Kosovës dhe 26 degë të cilat shtrihen nëpër njësitë më të vogla regjionale të vendit tonë.

Fokus i veçantë është modernizimi i rrjetit të degëve në tërë Kosovën, rrjedhimisht gjatë vitit 2016 ne kemi ri dizajnuar nëndegën e Fushë-Kosovës dhe degën e Gjakovës, ku për qëllim kryesor ishte rritja e cilësisë dhe shërbimeve për klientët tanë. Një specifikë e veçantë është edhe hapësira vetë shërbyese 24/7 që përmban teknologjinë më të avancuar elektronike dhe teknologjike.

Banka Ekonomike ka vazhduar ngritjen e cilësisë së shërbimeve duke zhvilluar dhe përshtatur produktet sipas pritjeve të klientëve. Duke ndjekur avancimet e shpejta në teknologji, vazhdimisht kemi përmirësuar dhe zgjeruar kanalet tona të distribuimit, përfshirë rrjetin e degëve, e-banking, qendrën e thirrjeve, SMS banking, pikat e shitjes (POS), bankomatët, duke ju mundësuar klientëve qasje 24/7 në produktet dhe shërbimet e bankës.

Një rol të rëndësishëm ka edhe përgjegjësia sociale e korporatës, qëllimi ynë është të kontribuojmë në zhvillimin shoqëror të vendit, duke pasur fokus të veçantë mbështetjen e iniciativave të cilat përmirësojnë gjendjen e kategorive të ndryshme shoqërore dhe të komunitetit në përgjithësi.

Mjedisi Makroekonomik në Kosovë

Ekonomia e Kosovës ka vazhduar të shënojë normë pozitive të rritjes ekonomike edhe gjatë vitit 2016. Bruto Produkti Vendor (BPV) shënoi rritje prej 3.5 përqind në 2016.

Burimet kryesore të financimit të rritjes ekonomike ishin burimet e brendshme, si kreditimi bankar dhe investimet publike/kapitale, përderisa të hyrat nga sektori i jashtëm u karakterizuan me një performancë më të pafavorshme si pasojë e rënies së eksporteve, remitancape dhe investimeve të huaja direkte.

Kosova vazhdon të ketë shkallë të kënaqshme të stabilitetit fiskal, të shprehur përmes raporteve relativisht të ulëta të deficitit buxhetor dhe borxhit publik ndaj Bruto Produktit Vendor.

Remitancat vazhdojnë të luajnë rol të rëndësishëm në ekonomi, si në aspektin e kontribuesit në rritjen e konsumit të brendshëm po ashtu edhe në balancimin e llogarive kombëtare të pagesave. Për më tutje vendi vazhdoi përforcimin e sistemit fiskal duke e mbajtur deficitin nën 1.5 përqind të Bruto Produktit të Brendshëm dhe në të njëjtën kohë zvogëloi evazionin fiskal gjë që rriti stabilitetin e buxhetit publik. Inflacioni u mat rreth 1.3 përqind në Dhjetor 2016, mirëpo prap treguesi kryesor negativ mbetet deficieti tregtar duke arritur importi 2.5 miliard Euro, ndërsa eksporti 331 milion Euro.

Parashikimet për vitin 2017 mbeten të njejta, me një rritje prej 3.5 përqind, të udhëhequra kryesisht nga burimet e brendshme.

Sektori bankar

Sektori bankar vazhdoi me rritje stabile. Koeficienti i mjaftueshmërisë së kapitalit ishte mbi 18 përqind, profitabiliteti mbeti në nivel të kënaqshëm. Asetet likuide mbulojnë rreth 40 përqind të huazimeve afatshkurte që është mbi sugjerimet e agjensioneve financiare ndërkombëtare. Kualiteti i aseteve u përmisua më tutje ku mendohet se pati ndikim edhe aktivizimi i përmbaruesve privat ku zvogëloi nivelin e kredive jo-performuese nga 6.2 përqind në 2015 në 4.6 përqind në 2016. Interesi i kredive u zvogëlua por kjo u kompenzua nga ulja e shpenzimeve bankare, gjë që ndihmoi rritjen e kërkesës, por prap penetrimi i kredive në raport me Bruto produktin e brendshëm mbetet i ulët kryesisht për mungesë të pengut që mund të ofrojnë bizneset dhe si përgjigje ndaj këtij problemi u implementua edhe Fondi Garantues i Kredive, që siguron pjesërisht kreditë me mungesë pengu.

Pjesa më e madhe e kredive të sektorit bankar vazhdon të përbëhet nga kreditë për ndërmarrje, të cilat përfaqësojnë 64.8 përqind të gjithsej kredive, ndërsa kreditë për ekonomitë familjare përfaqësojnë 35.0 përqind të gjithsej kredive.

Burim kryesor i financimit të aktivitetit të sektorit bankar vazhdojnë të jenë depozitat, të cilat kanë shënuar rritje vjetore prej 4.6 përqind. Rritmi i rritjes së depozitave shënoi ngadalësim për të dytin vit me radhë, me ç'rast depozitat e ndërmarrjeve u karakterizuan me ngadalësim më të theksuar të normës së rritjes, shkaktar kryesor është rënia e normës së interesit për depozita. Depozitat e ekonomive familjare, të cilat janë burim më i qëndrueshëm i financimit në raport me kanalet tjera të financimit, vazhdojnë ta dominojnë strukturën e depozitave të sektorit bankar duke përfaqësuar 74.4 përqind të gjithsej depozitave.

---

¹ Burimi:
Banka Qendrore e Republikës së Kosovës -Raporti i Stabilitetit Financiar, si dhe
Fondi Monetar Ndërkombëtar - Country report No. 17/68

Pozicionimi i Bankës Ekonomike në tregun bankar të Kosovës

Banka Ekonomike ka shënuar rritje të vazhdueshme në të gjithë treguesit financiar. Në fund të vitit 2016, pasuritë/asetet e përgjithshme të Bankës Ekonomike ishin 223 milion euro. Në krahasim me fundin e vitit 2015, kur niveli i aseteve të bankës ishte 184 milion euro, pasuritë/asetet e bankës gjatë vitit 2016 janë rritë për rreth 39 milion euro.

Pjesëmarrja në kredi

Portfolio kreditore e Bankës Ekonomike ka vazhduar me një rritje të qëndrueshme edhe gjatë vitit 2016. Pjesëmarrja e saj në kreditë totale në tregun bankar ka qenë 6.69 përqind.

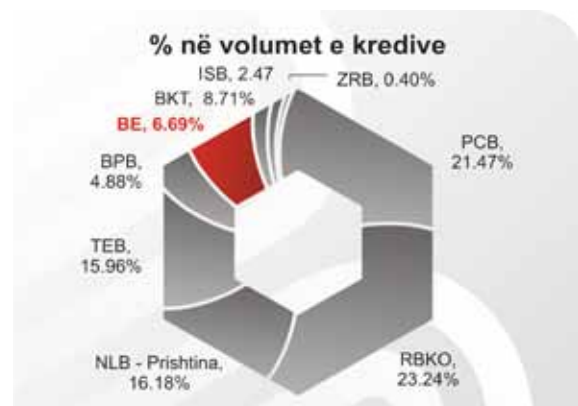

Figura 1: Pjesëmarrja sipas Bankave në total kreditë, 31 dhjetor 2016.

Pjesëmarrja në depozita

Performanca e portofolit të depozitave shënoi rritje rekorde. Në vitin 2016 tregu i depozitave në nivel të Kosovës është rritur për 8.1 përqind, ndërsa shkalla e rritjes së depozitave të Bankës Ekonomike në treg ishte 21.0 përqind. Rrjedhimisht pjesëmarrja e Bankës Ekonomike në depozitat totale të tregut arriti në 7 përqind.

Figura 2: Pjesëmarrja sipas bankave në total depozitat, 31 dhjetor 2016.

Ky është një tregues premtues, i cili nga njëra anë tregon besueshmërinë në rritje të klientelës sonë, ndërsa në anën tjetër na bënë të besojmë se, trendi i deritashëm do t'ia mundësojë Bankës Ekonomike rritjen e pjesëmarrjes në treg edhe gjatë periudhave në vijim.

Edhe treguesi i efijencës (raporti i të hyrave me shpenzime/CIR) në Bankën Ekonomike gjatë vitit 2016 ka pësuar ndryshime të ndjeshme. Rrjedhimisht, ky raport është përmirësuar nga 59.86 përqind në 54.83 përqind.

Me përmirësimin e proceseve të Bankës dhe optimizim të kostove, Banka Ekonomike në vazhdimësi do të përmirësoj këtë indikator me rëndësi.

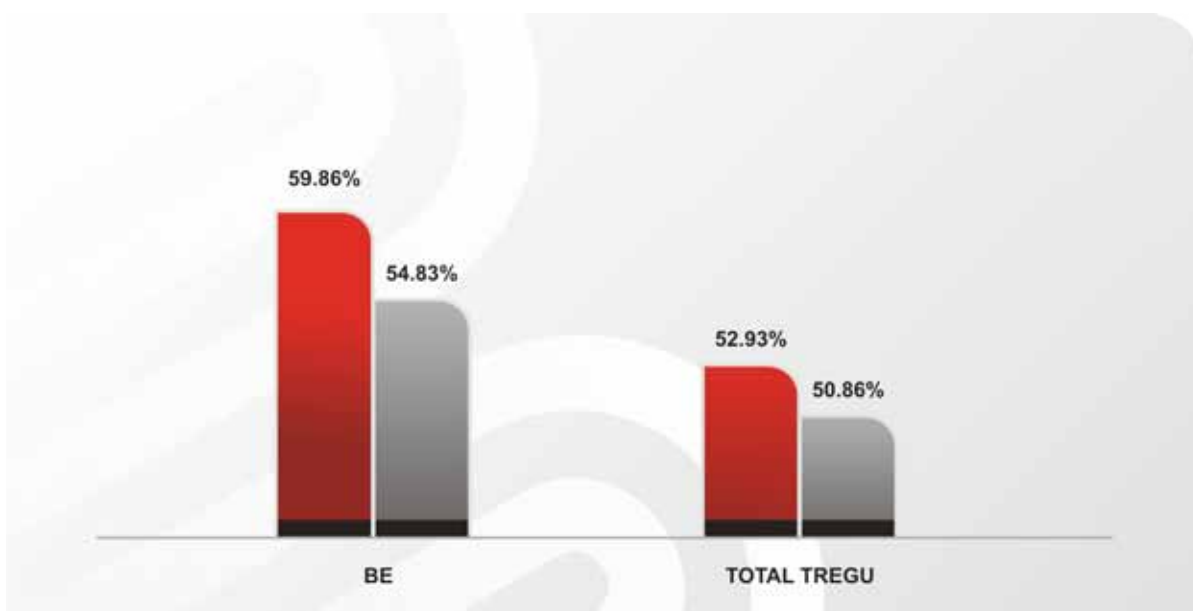

Figura 3: Raporti i të hyrave me shpenzimet, CIR, 2015 dhe 2016;

Shënim: analiza e tregut është bazuar në të dhënat financiare të publikuara nga Bankat komerciale (sipas rregullave të Bankës Qendrore të Kosovës, BQK).

Pasqyra e Pozicionit Financiar

Të gjithë numrat janë në '000 Euro!

	Më 31 dhjetor 2016	Më 31 dhjetor 2015
Paraja e gatshme dhe në banka	16,113	15,397
Balanca me Bankën Qendrore të Kosovës	36,867	17,572
Kredi për klientët	137,928	122,077
Investime në letra me vlerë	24,770	21,610
Prona dhe pajisje	6,089	6,226
Pasuri të paprekshme	394	271
Parapagim i tatimit në të hyra	-	74
Pasurit të tjera	843	692
Gjithsej pasuritë	223,004	183,919
Detyrimet		
Detyrime ndaj klientëve	197,708	163,751
Detyrime ndaj bankave	2,196	1,393
Borxh i varur	1,050	1,050
Detyrimi aktual tatimor	172	312
Detyrime të tjera	439	535
Gjithsej Detyrime	201,565	167,041
Ekuiteti dhe rezervat		
Kapitali aksionar	16,777	14,778
Rezerva e riskut të përgjithshëm	102	102
Fitime të mbajtura	4,560	1,998
Gjithsej ekuiteti dhe rezervat	21,439	16,878
Gjithsej detyrimet, ekuiteti dhe rezervat	223,004	183,919

Pasqyra e Fitimit ose Humbjes dhe të Ardhurave të Tjera Gjithëpërfshirëse

Të gjithë numrat janë në '000 Euro!

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2016	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2015
Të ardhurat nga interesi	13,450	13,571
Shpenzimet e interesit	(2,273)	(2,896)
Të ardhurat neto nga interesi	11,177	10,675
Të ardhurat nga tarifa dhe komisionet	2,356	1,950
Shpenzimet nga tarifa dhe komisionet	(683)	(454)
Të ardhurat neto nga tarifa dhe komisionet	1,673	1,496
Të ardhurat e tjera operative	31	53
Humbja/fitimi neto nga këmbimi valutor	23	(68)
Të ardhurat	12,904	12,156
Shpenzime të tjera operative	(7,891)	(7,460)
Humbjet neto nga zhvlerësimi për kreditë	(2)	(659)
Gjithsej shpenzimet operative	(7,893)	(8,119)
Fitimi para tatimit	5,011	4,037
Tatimit në fitim	(451)	(327)
Fitimi neto për vitin	4,560	3,710
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse	-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për vitin	4,560	3,710

Performanca e Bankës Ekonomike

Viti 2016 për Bankën Ekonomike mund të konsiderohet viti më i suksesshëm në të gjitha segmentet e afarizmit. Të gjitha objektivat kyçe afariste të vitit 2016 janë tejkaluar. Është shënuar progres në të gjithë treguesit kyç financiar, të hyrat neto nga interesi kanë shënuar rritje prej 502 mijë Euro, respektivisht 4.7 përqind, ndërsa të hyrat nga tarifat dhe komisionet kanë shënuar rritje në vlerë prej 406 mijë Euro apo rritje prej 21 përqind, gjë që tregon progres kualitativ në performacën financiare të bankës tonë. Një tjetër determinues është rritja kualitative e kredive si dhe diversifikimi i riskut të kredive në kredi të vogla, mikro dhe të mesme.

Tregues tjetër pozitiv është edhe zvogëlimi i shkallës së rezervave, përmes zvogëlimit të kredive joperformuese. Për më tutje, banka ndjeku një strategji të rritjes së shërbimeve të kombinuara, ku për qëllim primar ka ruajtjen e kënaqësisë së klientit, si objektivi kryesor i bankës.

Si rezultat i të gjithë këtyre treguesve pozitiv, banka arriti që ta përfundoj vitin 2016 me fitim para tatimit prej 5 milion Euro.

Asetet e Bankës

Si rezultat i rrjedhave (trendeve) pozitive të treguesve financiar, gjatë vitit 2016 asetet e bankës kanë shënuar rritje prej 21 përqind, në krahasim me vitin paraprak. Rritja e nivelit të aseteve, konsiderohet rezultat i performancës së mirë, ofertës kualitative, fleksibilitetit dhe shpejtësisë në punë, të cilat ndikuan dukshëm në aftësinë konkurruese të bankës në treg.

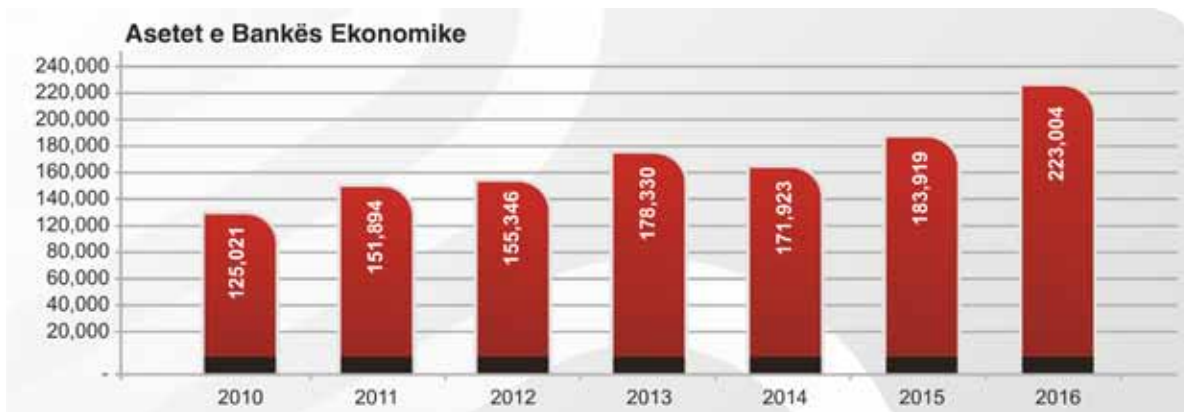

Figura 4: Asetet e Bankës Ekonomike, 2010- 2016;
Të gjithë numrat janë në '000 Euro

Ecuria e Kredive

Në një mjedis gjithnjë e më konkurrues në sektorin bankar edhe gjatë vitit 2016, Banka Ekonomike arriti të ketë rritje dinamike në portofolin e kredive. Portofolio e kredive ka shënuar rritje të qëndrueshme në vazhdimësi gjatë gjithë kuartaleve të vitit, si në sektorin privat ashtu edhe në sektorin e biznesit. Kështu, gjatë vitit 2016, portofolio e kredive është rritur për 12 përqind nga 132.0 milion kredi, në 147.9 milion, në fund të vitit 2016.

Figura 5: Portfolio i kredive, 2010- 2016;
Të gjithë numrat janë në '000 Euro

Ecuria e Depozitave

Banka Ekonomike ka vazhduar me strategjinë e rritjes së kontrolluar të nivelit të depozitave, duke kërkuar mbajtjen e një niveli të kënaqshëm të përfitueshmërisë.

Gjatë vitit 2016 depozitat kanë shënuar rritje për 35 milion euro. Nga 165.1 milion euro, sa ka qenë niveli i depozitave në dhjetor të vitit 2015, ka arritur në nivelin 199.9 milion euro në fund të vitit 2016. Kjo tregon stabilitetin e bankës dhe besueshmërinë që klientët kanë për bankën.

Figura 6. Depozitat e klientëve, 2010-2016;
Të gjithë numrat janë në '000 Euro

Gjatë vitit 2016 banka ka qenë e përqendruar më shumë në menaxhimin efektiv të depozitave. Vlen të theksohet që depozitat në fund të vitit kanë tejkaluar objektivat e parashikuara, duke mbajtur nivel të shkëlqyeshëm të raportit të kredive me depozita prej 74.01 përqind.

Të hyrat nga interesi dhe jo interesi

Euro '000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Të hyrat nga Interesi	9,908	12,442	13,300	13,637	13,552	13,571	13,450
Kostot e Depozitave	3,626	4,859	5,398	5,557	4,116	2,896	2,273
Të hyrat NETO nga interesi	6,282	7,583	7,902	8,080	9,436	10,675	11,177
Neto të hyrat nga komisionet dhe tarifaf	1,204	1,321	1,370	1,425	1,482	1,496	1,673

Figura 7: Të hyrat Neto nga Interesi, 2010- 2016
Të gjithë numrat janë në'000 Euro

Figura 8: Shpenzimet operative, 2010- 2016;
Të gjithë numrat janë në'000 Euro

Shpenzimet operative

Euro '000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Shpenzimet Administrative	2,278	2,618	3,083	3,380	3,481	3,718	4,081
Shpenzimet e personelit	2,180	2,640	2,639	2,454	2,520	2,787	2,793
Shpenzimet e zhvlerësimit	584	584	824	998	1,010	845	859
Gjithsej Shpenzimet Operative	5,042	5,842	6,546	6,832	7,011	7,350	7,734

Gjatë vitit 2016 kemi pasur një rritje të lehtë të shpenzimeve operative. Rritja e këtyre shpenzimeve vërehet kryesisht tek shpenzimet administrative, të cilat janë si rezultat i angazhimit më të shpeshtë të konsulentëve/

expertëve nga jashtë, rritja e prezencës në treg nëpërmjet fushatave të ndryshme të marketingut, ngritja e nivelit të sigurisë, si dhe investimeve të ndryshme në kanalet e distribuimit.

Zhvillimi i Biznesit

Viti 2016 karakterizohet me një dinamikë të shtuar të aktiviteteve të bankës në fushën e kredidhënies. Fokusi ynë kryesor ishin plasmanet kualitative të kredive në treg.

Në të gjitha segmentet e biznesit, si dhe segmentin për Individë kemi arritur të ngrisim cilësinë dhe nivelin e portfolios kreditorë. Fokus i veçantë i është kushtuar ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme të cilat konsiderohen shtylla kryesore të zhvillimit ekonomik në vendin tonë.

Të bërit biznes në një ambient konkurrues është e domosdoshme ngritja e efijencës në të gjitha operacionet e bankës, e në veçanti ofrimi i shërbimeve kualitative dhe funksionale për klientët tanë. Në këtë drejtim, konform nevojave dhe kërkesave të klientëve, kemi reviduar politikat dhe procedurat tona, kemi rritur numrin e produkteve kreditorë dhe nivelin e shërbimit. Ne kemi vazhduar me trajnime të ndryshme për punonjësit tanë, si brenda ashtu edhe jashtë vendit, aktivitete këto të domosdoshme për zhvillim, rritje të qëndrueshme dhe afatëgjatë të biznesit. Përveç investimeve në staf, rëndësi të veçantë i kemi kushtuar edhe imazhit të bankës, duke investuar në ribrendimin e degëve tona dhe krijimin e kushteve/ambientit më të mirë për klientët. Veçori në gjithë këtë proces ishin hapërsirat vetë shërbyese, 24/7, të pajisura me teknologji të sofistikuar e që na bënë të dalluar nga konkurenca si një bankë me një inovacion dhe vizion të përparuar.

Gjatë vitit 2016, ne kemi vazhduar me aktivitete të cilat ndërlidhen me motivimin e punonjësve, qoftë motivim financiar apo jo financiar, përfshirë aktivitete të shumta të socializimit dhe fuqizimit të punës ekipore, si pjesë përbërëse e vlerave tona.

Gjithsej kreditë

Në përputhje të plotë me strategjinë e bankës sonë për një rritje të vazhdueshme dhe të qëndrueshme të portofolios kreditore, viti 2016 karakterizohet si një prej viteve më të suksesshme në fushën e kreditimit. Gjatë vitit 2016 janë disbursuar mbi 95 milion euro produkte kreditore , për më shumë se 10,000 klientëve, duke rezultuar me një rritje të suksesshme të portofolios së kredive për 16 milion euro, ose 12.1 përqind krahasuar me vitin paraprak.

Adaptimi i politikave dhe procedurave kreditore konform rrethanave të reja të krijuara në tregun bankar, azhureteti i rritur, orientimi ndaj nevojave të klientit, produktet e përshtatura për grupe specifike klientësh dhe shërbimet kualitative ishin vetëm disa arsytet e suksesit të bankës në këtë fushë.

Gjatë vitit 2016, ne kemi qenë mjaft të fokusuar në diversifikimin e portofolios, me një fokus të veçantë në bizneset mikro dhe agro, zhvillimin e ndërmarrjeve të vogla, të mesme dhe klientët individualë, ndërsa kemi pasur qasje selektive në financime për vlerat mbi 500 mijë euro. E gjithë kjo pasqyrohet në tabelat e mëposhtme:

Kreditë sipas shumave '000	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%
Deri në 100 mijë Euro	43,827	39%	51,454	43%	64,669	49%	75,991	51%
100 deri në 500 mijë euro	26,514	24%	30,269	25%	29,895	23%	30,985	21%
Mbi 500 mijë euro	19,231	17%	15,792	13%	15,021	11%	18,286	12%
Mbitërheqjet	22,946	20%	23,246	19%	22,377	17%	22,691	15%
Gjithsej kreditë	112,518	100%	120,761	100%	131,962	100%	147,953	100%

Kreditë sipas segmenteve '000 Euro	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%
Individë	29,298	26%	35,136	29%	43,984	33%	50,016	34%
Biznese	83,220	74%	85,625	71%	87,978	67%	97,937	66%
Gjithsej kreditë	112,518	100%	120,761	100%	131,962	100%	147,953	100%

Mikro bizneset

Segmenti i mikro bizneseve është njëri ndër segmentet më të rëndësishme në zhvillimin ekonomik të një vendi. Meqë shumica e ndërmarrjeve në Kosovë i takojnë nga madhësia segmentit mikro, banka jonë ndërmorri hapa konkret në përkrahjen-financimin e këtij segmenti.

Banka Ekonomike, si banka e vetme me 100 përqind kapital vendor, gjithsesi ndjen përgjegjësi të shtuar në pjesëmarrjen aktive në zhvillimin e ekonomisë vendore, me ç'rast ka dizajnuar të gjitha produktet e shërbimit bankare, të përshtatura për ndërmarrjet e vogla, klientët mikro dhe agro.

Gjatë vitit 2016 kemi bërë lehtësira me përkrahje financiare për klientët agro, sektor ky i cili kishte vështirësi në sigurim të pengut, rrjedhimisht, përmes bashkëpunimit me USAID (Fondin e Zhvillimit Kreditor, DCA) janë krijuar mundësi më të mëdha për kredidhënie në këtë sektor.

Një tjetër bashkëpunim me rëndësi është arritja e marrëveshjes me Fondin Kosovar për Garantim Kreditor, bashkëpunim ky që do të na ndihmojë në zgjidhjen e mungesës së pengut për klientët të cilët kanë vështirësi në këtë aspekt.

Përkrahjen tonë ndaj këtij sektori e dëshmon fakti se kemi rritje të limiteve kreditore rreth 12 përqind, në krahasim me vitin e kaluar. Duke marrë për bazë strukturën gjeografike dhe shpërndarjen e popullsisë, ku dominon ajo rurale, fokusi ndaj aktiviteteve të agro biznesit ka qenë dhe mbetet në fokus të shtuar edhe në vitet në vijim.

Gjatë vitit 2016 kemi rritur aktivitetet trajnuese të stafit përgjegjës për këtë kategori të bizneseve dhe në bashkëpunim me USAID kemi organizuar trajnime shtesë për punonjësit tanë.

Ne vazhdojmë të jemi të orientuar në këtë segment, me një fokus të veçantë në rritjen e transparencës së bizneseve, rritjen e vetëdijësisë dhe kulturës financiare.

Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme

Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme janë faktor kyç në zhvillimin ekonomik të Kosovës, prandaj banka jonë ka dizajnuar pako të ndryshme financiare duke ndikuar në zhvillimin e tyre, rrjedhimisht ka kontribuar në zhvillimin ekonomik të vendit tonë.

Synimi kryesor i portofolios së ndërmarrjeve të vogla e të mesme edhe në këtë vit ishte identifikimi i nevojave dhe i kërkesave të çdo klienti, ndryshimi dhe harmonizimi i procedurave tona të brendshme, në mënyrë që t'i përshtatemi kërkesave të këtij segmenti të rëndësishëm të tregut.

Përveç produkteve kreditore, Banka Ekonomike ka punuar në zhvillimin dhe dizajnimin e produkteve tjera shërbyese si, E-Banking, kartelat debitore dhe kreditore, SMS shërbimet, si dhe hapësirat vetë shërbyese 24/7 me një dizajn dhe pamje moderne, të përshtatura për nevojat e tregut dhe të klientëve tanë, ku rëndësi e veçantë në këto hapësira vetëshërbyese është mundësia e deponimit të mjeteve dhe qarkullimit, si dhe transferet kombëtare dhe ndërkombëtare 24/7, pa u kufizuar nga orari zyrtar i bankës.

Klientët individual

Zhvillimi i segmentit të klientëve individual dhe rritja e portofolios kreditore ka qenë pjesë thelbësore gjatë vitit 2016. Rritja e bazës së klientëve për 11.17 përqind dhe e portofolios kreditore për 13.71 përqind tregon fokusin e Bankës Ekonomike në këtë segment me qëllim që klientëve t'u ofrohet mundësia për realizimin e planeve dhe qëllimeve përkatëse. Kjo rritje dëshmon përkushtimin e vazhdueshëm të Bankës Ekonomike në përmirësimin e kushteve dhe standardit të jetesës.

Klientët individual vazhdojnë të jenë pjesë kyçe e zhvillimit të bankës, duke ndikuar në stabilitetin e portofolios kreditore, pjesëmarrjen në depozita dhe shfrytëzimin e shërbimeve bankare. Kjo bënë që banka t'i kushtojë vëmendje të veçantë kësaj kategorie, që të ofrohen produktet e shërbimeve adekuate, duke lehtësuar proceset, shkurtuar kohë dhe duke qenë fleksibil ndaj nevojave/kërkesave të klientëve.

Kyçju:

SHËRBIM
EFIKAS
ELEKTRONIK

Marketing dhe Zhvillimi i produkteve

Edhe këtë vit banka i ka kushtuar rëndësi të veçantë fushës së marketingut dhe promovimit të aktiviteteve të ndryshme me rëndësi për shoqërinë. Gjatë vitit 2016 kemi realizuar dhe lansuar në kanalet e marketingut fushata të ndryshme si në fushën e biznesit, ashtu edhe në promovimin e bankës si institucion me rëndësi për shoqërinë kosovare.

Prezenca e vazhdueshme në rrjetet sociale, si dhe kanalet standarde të marketingut ka rezultuar e suksesshme në aspektin e shitjes, krijimit të imazhit pozitiv dhe arritjes së objektivave të bankës në përgjithësi.

Ne kemi vazhduar me standardizimin e dizajneve dhe reklamave në degët dhe nëndeget tona. Janë zhvendosur dhe dizajnuar sipas brendit dhe standardit të ri degët e Gjakovës dhe Fushë-Kosovës, duke ofruar kështu ambient më të përshtatshëm, komunikim më të mirë, qasje më të lehtë e të shpejtë në produktet e shërbimet bankare.

Për t'i plotësuar nevojat bankare të klientëve tanë, ne kemi sjell inovacion në këto degë, duke krijuar hapësirat vetë shërbyese 24/7, të cilat mundësojnë kryerjen e shërbimeve në mënyrë të shpejtë e të sigurtë.

Hapësirat vetë shërbyese 24/7 përmbajnë pajisje të teknologjisë së lartë, që mundësojnë qasje në E-Banking. Po ashtu në bankomatët për deponim të të hollave, klientët tanë të biznesit dhe individual mund të deponojnë të hollat në çdo kohë, 24/7.

Sipas brendit të ri, janë dizajnuar edhe bankomatët e jashtëm të cilët kanë rezultuar me një vizibilitet më të theksuar.

Fokus të veçantë kemi pasur edhe në përmirësimin e ambientit social, me ç'rast përmes aktiviteteve e iniciativave të shumta me kategori të ndryshme sociale, kemi arritur të krijojmë një ambient më të mirë për këto kategori të shoqërisë.

Duke ndjekur rrjedhat e zhvillimit modern të tregut bankar, me qëllim të ofrimit të shërbimeve sa më të mira, moderne e të sigurta për klientët tanë, Banka Ekonomike ka zhvilluar e lansuar platformën e re të E-Banking-ut, platformë kjo shumë e avancuar që plotëson kërkesat dhe nevojat e klientëve tanë. Risi në këtë platformë është se klientët mund të lidhen në shumë kontrata, duke autorizuar disa persona me nivele të ndryshme të autorizimit.

Kanalet e distribuimit

Rrjeti i degëve

Banka Ekonomike vazhdon të ketë pjesëmarrje të lartë të numrit të degëve në tregun bankar, respektivisht 13 përqind në total rrjetin e degëve në nivel vendi.

Gjatë vitit 2016 me qëllim të racionalizimit të rrjetit të degëve, janë mbyllur 3 nëndegë, ndërsa janë zhvendosur dy degë në ambiente më të përshtatshme, me qëllim të rritjes së cilësisë së shërbimeve dhe që të jemi sa më afër klientëve.

Pjesëmarrja e lartë në treg tregon vendosmërinë e Bankës Ekonomike që t'i qëndroj klientëve sa më pranë dhe t'u ofroj këshilla të duhura për produktet dhe shërbimet bankare, si dhe ngrisim nivelin e njohurive në benefitet e shfrytëzimit të kanaleve alternative.

Figura 9: Pjesëmarrja e Bankës Ekonomike në numrin e degëve në tregun bankar;

Figura 10: Numri i degëve dhe nëndegëve të Bankës Ekonomike;

Kanalet alternative të distribuimit

Përveç rrjetit të gjerë të degëve, Banka Ekonomike në vazhdimësi ka zhvilluar dhe zgjeruar kanalet tjera alternative.

Një prej përparësive të shërbimeve cilësore për klientët e Bankës Ekonomike është qendra e thirrjeve me një ekip të përkushtuar, që ofron asistencë të vazhdueshme 24/7.

Banka Ekonomike gjithashtu vazhdon të ketë rrjetë të gjerë të bankomatëve të shpërndarë në gjithë territorin e Kosovës. Numri i bankomatëve në fund të vitit 2016 ka arritë në 52. Pjesë e hapësirave vetë shërbyese, pa dyshim janë bankomatët tanë me mundësi deponimi të mjeteve në çdo kohë. Rrjeti i gjerë i bankomatëve dhe shpërndarja në gjithë territorin e Kosovës, ka mundësuar rritjen e numrit të transaksioneve për 33 përqind krahasuar me vitin 2015.

Gjatë vitit 2016 Banka ka analizuar performancën e terminaleve të shitjes (POS terminaleve), duke bërë zhvendosjen e tyre tek tregtarët që frekuentohen nga klientët tanë, me qëllim të forcimit të marrëdhënieve klient-bankë, ndërsa klientit i bënë të mundshme pagesa me këste pa provizion.

Kujdesi ndaj klientëve

Opinionet dhe sugjerimet e klientëve kanë pasur dhe vazhdojnë të kenë rol kyç në përmirësimin e cilësisë së shërbimeve të ofruara.

Banka Ekonomike përmes njësisë së kujdesit ndaj klientit, çdo kërkesë, apo sugjerim e ka trajtuar me përkushtim të madh si udhërrëfyes për përmirësimin e proceseve dhe shërbimeve tona.

Banka Ekonomike përmes kësaj njësie vazhdon t'i ofrojë klientit këshillimin e duhur financiar, me qëllim që klientët të përfitojnë nga shërbimet bankare të cilat plotësojnë nevojat e tyre, duke vazhduar marrëdhënie të shëndosha afatgjatë.

Edhe gjatë vitit 2016, përkushtimi në trajtimin e shpejtë e efikas të kërkesave dhe sugjerimeve të klientëve, krahas përmirësimit të proceseve, ka qenë thelbësore drejtë ngritjes së nivelit të shërbimeve ndaj klientëve tanë.

Menaxhimi i rrezikut

Menaxhimi i rrezikut konsiderohet i qëndrueshëm dhe me përmirësime të vazhdueshme.

Gjatë vitit 2016 janë përmirësuar të gjithë treguesit kryesor të rrezikut, si: krijimi i rezervave ndaj rreziqeve specifike, levës financiare, solventit, rentabilitetit, likuiditetit apo kapitalizimit - raportit të mjaftueshmërisë së kapitalit. Të gjithë këta indikator janë dukshëm më të lartë se minimumi i kërkuar nga rregullatori.

Është punuar me përkushtim të lartë në përmirësimin e vazhdueshëm të proceseve, ngritjen e sistemit të kontrollave të brendshme, duke synuar adresimin e mangësive të vërejtura më parë dhe përafrimin e metodave ekzistuese me praktikat më të mira bankare.

Rreziku Kreditor

Gjatë vitit 2016 është ndërtuar modeli i ri i provizionimeve të përgjithshme, sipas metodologjive e standardeve më të larta të industrisë bankare.

Krahas përmirësimit të përgjithshëm të cilësisë së portofolit kreditor, shkalla e përqendrimit (koncentrimit) të rrezikut kreditor, ka vazhduar të ulet, ndërsa shprehet si raport i vlerës së gjithsej ekspozimeve të mëdha ndaj kapitalit të klasës së parë.

Kjo rënie e shkallës së përqendrimit i atribuohet rënies së vlerës së përgjithshme të ekspozimeve të mëdha dhe numrit të ekspozimeve të mëdha kreditore.

Vlerësimi i cilësisë së portofolios kreditore bëhet kryesisht përmes raportit të kredive jo performuese ndaj gjithsej kredive. Ky rrezik ka vazhduar të zvogëlohet në vazhdimësi me zbatim të politikave më të matura të huadhënies, duke përdorur standarde më të larta të analizave financiare si dhe në përditësimin e aplikacioneve kreditore. Niveli i kredive jo performuese është zvogëluar nga 6.72 përqind sa ishte në vitin 2015, në 5.44 përqind në fund të vitit 2016. Gjithashtu, është shënuar niveli më i lartë i arritur ndonjëherë i mbulimit të kredive jo performuese me provizionet për humbjet e mundshme nga kreditë, respektivisht 124 përqind.

Përmirësimi i sistemeve të kontrolleve të brendshme për të mbështetur procesin e përgjithshëm të kredisë, të cilat së bashku me masat e ndërmarra në diversifikimin e rrezikut në kredi individuale, bizneseve të vogla, vazhduan të karakterizojnë këtë periudhë

Rreziku Operacional

Për të identifikuar rreziqet bankare, ne kemi konsideruar ndryshimet në faktorët e brendshëm dhe të jashtëm, duke përfshirë: strukturën e bankës, natyrën dhe kompleksitetin e proceseve, ndryshimet në industrinë bankare, avancimet teknologjike, etj. Për këtë qëllim, banka ka ndërtuar disa mekanizma, një prej tyre është caktimi dhe monitorimi i limiteve të indikatorëve kyç të riskut operacional. Përcaktimi i IKRO-ve dhe vendosja e limiteve të tyre, janë një mjet i rëndësishëm në kuadër të menaxhimit të rrezikut operacional që përdoren për të përmirësuar monitorimin dhe zbutjen e rreziqeve. Gjithashtu, janë mbajtur aktivitete të shumta trjanuese me qëllim të rritjes së vetëdijesimit në nivel të bankës dhe parandalimin dhe zvogëlimin e rreziqeve.

Rreziku i Likuiditetit

Banka Ekonomike edhe gjatë vitit 2016 ka pasur nivel të kënaqshëm të likuiditetit, me një shkallë të lartë të aseteve shumë likuide. Në mënyrë të vazhdueshme janë monitoruar indikatorët kyç të likuiditetit. Po ashtu në baza të rregullta janë bërë edhe stres testet e likuiditetit, për të pasur detaje rreth pozicioneve të mundshme, bazuar në skenarë të ndryshëm.

Raporti i aseteve likuide ndaj detyrimeve afatshkurtëra, përdoret si vlerësues i aftësisë së bankës për të mbuluar nevojat e menjëhershme për likuiditet, që mund të dalin si pasojë e goditjeve të mundshme afatshkurtëra të likuiditetit. Norma më e lartë nënkupton që banka ka asete në dispozicion për të mbuluar kërkesat e menjëhershme të depozituesve, apo të palëve tjera kreditore të bankës.

Menaxhimi i rrezikut të valutës

Banka ka tolerancë relativisht të ulët ndaj këtij rreziku dhe nuk zhvillon aktivitete tregtuese spekulative. Valutat e huaja përdoren kryesisht për nevojat e vazhdimësisë së biznesit me bankat korrespondente. Pozicionet e hapura në valutat e huaja menaxhohen në baza ditore, duke përfshirë monitorimin e lëvizjeve të këmbimit të valutave të huaja, në mënyrë të vazhdueshme, prandaj rreziku i valutave të huaja mbetet shumë i ulët. Banka Ekonomike menaxhon pozicionet e valutave të huaja në pajtim me politikën për menaxhimin e rrezikut të valutave të huaja dhe në pajtim me rregullorët e BQK-së, të cilat nuk janë tejkaluar asnjëherë gjatë vitit 2016.

Banka Ekonomike, sipas fundvitit ka pasur pozicion të hapur të të gjitha valutave prej 0.03 përqind me kapitalin e klasës së parë.

Operacionet

Viti 2016 ka qenë vit i ndryshimeve dhe i përshtatjes së shumë proceseve me kërkesat ligjore të vendit, duke mos u larguar nga strategjia e bankës në lehtësimet procedurale dhe rritjen e efijencës.

Ndryshimet e reja në CIF (platforma për menaxhimin e llogarive të klientëve), kanë mundësuar që Banka t'i përshtatet kërkesave ligjore në procesin e hapjes së llogarive dhe përditësimit të informatave të klientëve.

Transferet vendore

Gjatë vitit 2016, Banka Qendrore e Kosovës (BQK), e ka modernizuar infrastrukturën e pagesave të brendshme të vendit, duke kaluar në sistemin e pagesave KIPS/ATS, që përmban realizimin e pagesave RTGS (pagesat normale dhe prioritare, duke përfshirë pagesat gjiro, taksat, pagat etj).

Banka Ekonomike ka bërë përshtatjen e sistemit, duke vazhduar të ofrojë shërbime sipas kërkesave të reja në qarkullimin e pagesave vendore, duke synuar gjithmonë optimizimin e proceseve, ku vazhdimësia e këtij segmenti ka

Gjatë kuartalit të dytë banka ka filluar procesin e përditësimit të llogarive, proces ky i cili do të vazhdojë edhe gjatë vitit 2017. Përmes këtij projekti banka do të ketë një portfolio të llogarive me klientë të sigurt, të kompletuar, cilësorë dhe do të zvogëlojë rrezikun operacional, duke njohur klientin e vet (KYC).

Gjithashtu ky projekt do të ndihmojë në ngritjen e bashkëpunimit klient - bankë, ofrimin e shërbimeve cilësore dhe përputhshmëri me rregullat dhe ligjet në fuqi.

derivuar rezultate të konsiderueshme. Zhvillimi i sistemit të ri të pagesave, ka mundësuar shpejtësi në realizimin e urdhër transfereve të klientit, automatizimin e shumë proceseve të punës, rrjedhimisht zvogëlim të rrezikut operacional.

Shuma totale e transfereve hyrëse përmes sistemit të pagesave kombëtare, ka shënuar rritje prej 8 përqind, krahasuar me vitin paraparak, ndërsa transferet kombëtare dalëse kanë shënuar rritje prej 3 përqind.

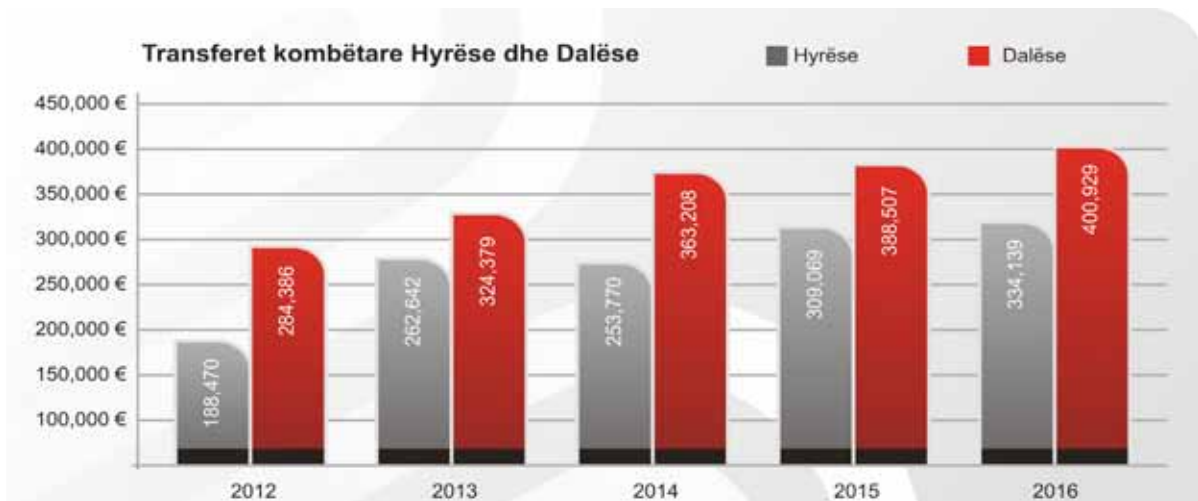

Figura 11: Transferet Kombëtare , Hyrëse dhe Dalëse;
Të gjithë numrat janë në"000 Euro!

Transferet ndërkombëtare

Si rezultat i ndërtimit të relacioneve afatgjata me klientët dhe zhvillimit të infrastrukturës bankare, Banka Ekonomike, i ka kushtuar rëndësi të njëjtë edhe zhvillimit e përmirësimit të procesimit të pagesave ndërkombëtare, duke rritur në këtë vazhde bashkëpunimin

me banka të reja korrespondente. Vlera e përgjithshme e qarkullimit të transfereve ndërkombëtare gjatë vitit 2016 ka shënuar rritje prej 20 përqind , krahasuar me vitin paraprak.

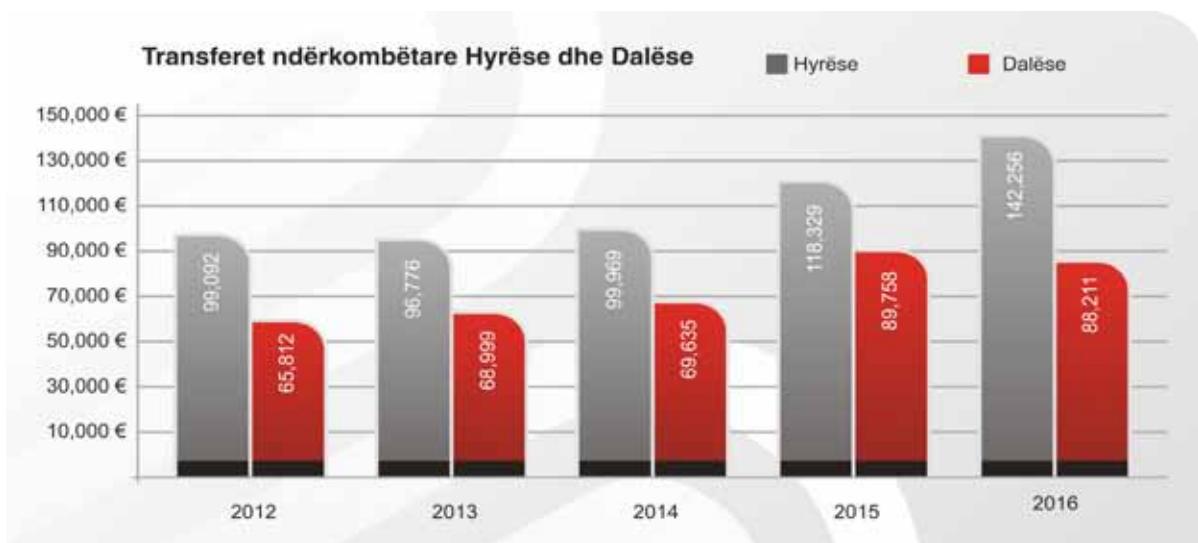

Figura 12: Transferet Ndërkombëtare, Hyrëse dhe Dalëse;
Të gjithë numrat janë në"000 Euro

Teknologjia Informative

Departamenti i Teknologjisë Informative është një faktor i rëndësishëm për suksesin e vazhdueshëm të bankës. Gjatë vitit 2016 është arritur të përfundohen një numër i projekteve të reja si dhe janë përmirësuar në vazhdimësi sistemet e teknologjisë informative, përfshirë përmirësimet dhe avansimet e shumta në softuerin kryesor të bankës.

Automatizimi i shumë raporteve ka përmirësuar procesin e raportimit, procesin e kontrollave të brendshme dhe ka ulë rrezikun operacional nga gabimet e mundshme njerëzore.

Në kuadër të aktiviteteve të Teknologjisë Informative, është bërë implementimi i platformës së re të e-banking, implementimi i sistemit të ri të pagesave vendore RTGS, dhe një numër i madh i zhvillimeve të tjera të brendshme, të cilat kanë ndihmuar në përmirësim të shumë proceseve brenda bankës.

Menaxhimi dhe trajnimi i personelit

Departamenti i Burimeve Njerëzore vazhdon të mbetet partner strategjik i biznesit si faktor i rëndësishëm në zhvillimin dhe realizimin e qëllimeve të përgjithshme të biznesit.

Gjatë vitit 2016 prioritet kryesor ka qenë ngritja profesionale e punonjësve, si një nga astetet kryesore të Bankës Ekonomike. Trajnimet e vazhdueshme si brenda , po ashtu edhe jashtë vendit kanë ndikuar pozitivisht në nivelin e profesionalizimit, shërbimit ndaj klientëve tanë, si dhe një ecuri dhe performancë mjaft të mirë të institucionit.

Departamenti i Burimeve Njerëzore i kushton vëmendje të veçantë procesit të rekrutimit dhe përzgjedhjes së punëtorëve profesional dhe kompetent. Përmirësimi i punës ekipore, fuqizimi i ekipit , socializimi dhe motivimi i punonjësve tanë nëpërmjet programeve të ndryshme të shpërblimeve dhe mirënjohjeve kanë qenë gjithashtu një nga prioritetet dhe aktivitetet kryesore.

Banka Ekonomike, gjithashtu ka qenë mjaft aktive në zhvillimin e programit për punë praktike . Qëllimi i programit të praktikantëve është që t'u ofroj studentëve mundësinë e përfitimit të përvojës praktike në sistemin bankar, me ç'rast vetëm gjatë vitit 2016 mbi 70 studentë ishin pjesë e këtij programi disa mujor.

Në Bankën Ekonomike besojmë fuqishëm në barazinë gjinore, prandaj përqindja e stafit në bazë të gjinive është pothuajse e njëjtë, me një mbizotërim të lehtë të femrave, përfshirë në pozitat menaxheriale dhe ekzekutive të bankës.

Vitet	2012	2013	2014	2015	2016
Numri i punëtorëve ndër vite	352	303	321	323	335

BANKA EKONOMIKE SH.A.

Pasqyrat financiare të përgatitura në përputhje me rregullat e kontabilitetit dhe rregulloret e Bankës Qendrore të Republikës Kosovës për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016
(së bashku me raportin e auditorëve të pavarur)

Përmbajtja

Raporti i auditorit të pavarur	37
Pasqyra e Pozicionit Financiar	39
Pasqyra e Fitimit ose Humbjes dhe të Ardhurave të Tjera Gjithëpërfshirëse	40
Pasqyra e Ndryshimeve në Ekuitet	41
Pasqyra e Rrjedhës së Parasë	42
Shënime për Pasqyrat Financiare	43

RAPORTI I AUDITORIT TË PAVARUR

Drejtuar Bordit të Drejtorëve dhe Aksionarëve të Bankës Ekonomike sh.a.

Opinionit

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Bankës Ekonomike sh.a. ("Banka"), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2016, pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe e të ardhurave tjera gjithëpërfshirës, pasqyrën e ndryshimeve në kapital dhe pasqyrën e rrjedhës së parasë për vitin në përfundim, si dhe shënimet për pasqyrat financiare, duke përfshirë një përmbledhje të politikave të rëndësishme të kontabilitetit.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare të Bankës janë përgatitur, në të gjitha aspektet materiale, në përputhje me dispozitat e nenit 53, të Ligjit Nr.04 / L-093, të datës 11 maj 2012, "Ligji për bankat, institucionet mikrofinanciare dhe institucionet financiare jobankare" ("Ligji për bankat") siç përshkruhet në shënimin 2 të pasqyrave financiare.

Bazat për opinion

Ne kemi kryer auditimin në përputhje me Standardet Nderkombëtare të Auditimit (SNA). Përgjegjësitë tona nën këto standarde janë të sqaruara më tutje në seksionin e raportit tonë Përgjegjësitë e Auditorit për auditimin e Pasqyrave Financiare. Ne jemi të pavarur nga Banka në përputhje me kërkesat etike të cilat janë relevante për auditimin tonë të pasqyrave financiare në Kosovë dhe ne kemi përmbushur edhe përgjegjësitë tona të tjera financiare në përputhje me këto kërkesa. Ne besojmë që evidenca e auditimit që ne kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë.

Çështje tjera

Pasqyrat financiare të Bankës Ekonomike sh.a. për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2015 janë audituar nga një auditor tjetër i cili shprehu një opinion të pamodifikuar mbi këto pasqyra më 12 prill 2016. Banka ka përgatitur një grup të veçantë të pasqyrave financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2016 në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar.

Përgjegjësia e Menaxhmentit dhe e personave të ngarkuar me qeverisje për Pasqyrat Fincanciare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me Ligjin mbi Banka, dhe për një kontrollë të tillë që konsiderohet e nevojshme nga menaxhmenti për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare pa anomali materiale të shkaktuara nga mashtrimi apo gabimi.

Gjatë përgatitjes së pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Bankës për të vazhduar me tutje, duke shpalosur, nëse e aplikueshme, çështje që lidhen më vazhdimësinë e biznesit dhe përdorë parimin e vazhdimësisë së biznesit, përveç kur menaxhmenti ka për qëllim të likuidojë bankën ose të ndërpresë operacionet, ose nuk ka ndonjë mundësi tjetër përveç se të veprojë në këtë menyrë.

Të ngarkuarit me qeverisje janë përgjegjës për mbikqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see deloitte.com/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Përgjegjësitë e auditorit në auditimin e pasqyrave financiare

Qëllimi jonë është marrja e sigurisë së arsyeshme që pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë anomali materiale, qoftë si pasojë e mashtrimeve ashtu edhe e gabimeve dhe lëshimin e një raporti të auditorëve i cili përmban opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë i sigurisë, por nuk është garancion i asaj që një auditim i kryer në përputhje me SNA, do të detektojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomali mund të lindin nga mashtrimet ose gabimet dhe konsiderohen materiale nëse individualisht, ose të bashkuara, mund të pritët në mënyrë të arsyeshme që të ndikojnë në vendimet ekonomike të shfrytëzuesve të pasqyrave financiare, të marra në bazë të këtyre pasqyrave financiare.

Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA, ne ushtrojmë gjykim profesional dhe ruajmë skepticizëm profesional gjatë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë riskun e anomalive materiale të pasqyrave financiare, si pasojë nga mashtrimet apo edhe si pasojë e gabimeve, dizajnojmë dhe kryejmë procedura të auditimit të cilat i përgjigjen këtyre risqeve dhe marrim evidenca të auditimit të cilat janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë. Risku i mos-zbulimit të një anomalie materiale e cila rrjedhë nga mashtrimi është më i madh sesa i atij që rrjedhë nga gabimi, pasi që mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, lëshime të qëllimshme, keqinterepretime, ose shkelje të kontrollit të brendshëm.
- Marrim një kuptim të kontrollit të brendshëm i cili është i rëndësishëm për auditimin në mënyrë që të dizajnohen procedura të auditimit të cilat janë të përshtatshme për rrethanat, por jo për qëllim të shprehjes së një opinioni lidhur me efikasitetin e kontrollit të brendshëm të Organizatës.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave të përdorura të kontabilitetit dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve kontabël dhe shpalosje të ngjashme të bëra nga menaxhmenti.
- Bazuar në evidencën e siguruar, vendosim mbi përshtatshmërinë e shfrytëzimit të parimit të vazhdimësisë së biznesit dhe nëse një pasiguri materiale egziston në lidhje me ngjarjet ose kushtet që mund të vënë në dyshim aftësinë e Bankës për të vazhduar me tutje. Nëse ne konkludojmë se një pasiguri materiale egziston, jemi të detyruar të tërheqim vëmendje në raportin tonë lidhur me këtë shpalosje në pasqyrat financiare, ose nëse shpalosjet e tilla nuk janë të duhurat, të modifikohet opinionin jonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencën e auditimit të mbledhur deri me datën e raportit financiar. Sidoqoftë, kushtet ose ngjarjet në të ardhmen, mund të shkaktojnë që Banka të ndërprejë vijueshmërinë e biznesit.

Në komunikojmë me ata që janë të ngarkuar me qeverisjen, mes tjerash, fushëveprimin e planifikuar dhe kohën e auditimit si dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, duke përfshirë çdo mangësi të rëndësishme në kontrollat e brendshme të cilat i identifikojmë gjatë auditimit.

Deloitte Kosova sh.p.k.
Rr. Ali Hadri, pn,
Prishtina, Republika e Kosovës
Numëri i regjistrimit: 80452632
14 Prill 2017

Pasqyra e Pozicionit Financiar

(Shumat në mijë EUR)

	Shënimi	Më 31 dhjetor 2016	Më 31 dhjetor 2015
Aktivët			
Paraja e gatshme dhe në banka	6	16,113	15,397
Balanca me Bankën Qendrore të Kosovës	7	36,867	17,572
Kredi për klientët	8	137,928	122,077
Investime në letra me vlerë	9	24,770	21,610
Prona dhe pajisje	10	6,089	6,226
Pasuri të paprekshme	11	394	271
Parapagim i tatimit në të hyra		-	74
Pasuri të tjera	12	843	692
Gjithsej pasuri		223,004	183,919
Detyrimet			
Detyrime ndaj klientëve	13	197,708	163,751
Detyrime ndaj bankave	14	2,196	1,393
Borxh i varur	15	1,050	1,050
Detyrimi aktual tatimor		172	312
Detyrime të tjera	16	439	535
Gjithsej detyrime		201,565	167,041
Ekuiteti dhe rezervat			
Kapitali aksionar	17	16,777	14,778
Rezerva e riskut të përgjithshëm	17	102	102
Fitime të mbajtura		4,560	1,998
Gjithsej ekuiteti dhe rezervat		21,439	16,878
Gjithsej detyrimet, ekuiteti dhe rezervat		223,004	183,919

Pasqyra e pozicionit financiar duhet të lexohet së bashku me shënimet nga faqja 5 deri në faqen 41, të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare.

Këto pasqyra financiare janë miratuar nga Bordi Drejtues i Bankës me 14 prill 2017 dhe nënshkruar në emër të tyre nga:

Merita Gjyshinca Peja
Kryeshefe Ekzekutive

Syzane Kaçaniku Kusari
Menaxhere e Financave

Pasqyra e Fitimit ose Humbjes dhe të Ardhurave të Tjera Gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor

(Shumat në mijë EUR)

	Shënimi	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2016	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2015
Të ardhurat nga interesi	18	13,450	13,571
Shpenzimet e interesit	18	(2,273)	(2,896)
Të ardhurat neto nga interesi		11,177	10,675
Të ardhurat nga tarifa dhe komisionet	19	2,356	1,950
Shpenzimet nga tarifa dhe komisionet	19	(683)	(454)
Të ardhurat neto nga tarifa dhe komisionet		1,673	1,496
Të ardhurat e tjera operative	20	31	53
Humbja/fitimi neto nga këmbimi valuator		23	(68)
Të ardhurat		12,904	12,156
Shpenzime të tjera operative	21	(7,891)	(7,460)
Humbjet neto nga zhvlerësimi për kreditë	8	(2)	(659)
Gjithsej shpenzimet operative		(7,893)	(8,119)
Fitimi para tatimit		5,011	4,037
Tatimit në fitim	22	(451)	(327)
Fitimi neto për vitin		4,560	3,710
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse		-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për vitin		4,560	3,710

Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse duhet të lexohet së bashku me shënimet nga faqja 5 deri në faqen 41, të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare.

Pasqyra e Ndryshimeve në Kapital

(Shumat në mijë EUR)

	Kapitali aksionar	Rezerva e riskut të përgjithshëm	Fitime të mbajtura/ (Humbje të akumuluar)	Gjithsej ekuiteti dhe rezervat
Më 1 janar 2015	14,778	102	(1,712)	13,168
Transaksione me pronarët	-	-	-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse				
Fitimi i vitit aktual	-	-	3,710	3,710
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	-	-	3,710	3,710
Më 31 dhjetor 2015	14,778	102	1,998	16,878
Më 1 janar 2016	14,778	102	1,998	16,878
Transaksionet me pronarët të regjistruara direkt në kapital				
Kontributet nga dhe shpërndarjet për pronarët	1,998	-	(1,998)	-
Transaksionet totale me pronarët të regjistruara në kapital	1,998	-	(1,998)	-
Transaksionet me pronarët				
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse	-	-	-	-
Fitimi i vitit aktual	-	-	4,560	4,560
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	-	-	4,560	4,560
Më 31 dhjetor 2016	16,777	102	4,560	21,439

Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet duhet të lexohet së bashku me shënimet nga faqja 5 deri në faqen 41, të cilat janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Pasqyra e Rrjedhjes së Parasë

(Shumat në mijë EUR)

	Shënimi	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2016	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2015
Aktivite operative			
Fitimi para tatimit	22	5,011	4,037
Ndryshime për:			
Amortizimin dhe zhvlerësimin	10,11	858	845
Humbje neto nga zhvlerësimi për huatë e klientëve	8	2	659
Humbje nga çregjistrimi i pronave dhe pajisjeve		-	2
Të ardhurat nga interesi	18	(13,450)	(13,571)
Shpenzimet e interesit	18	2,273	2,896
Humbja para ndryshimeve në pasuri dhe detyrimet operative		(5,306)	5,132
Ndryshimet në pasuritë dhe detyrimet operative			
Rezerva statutore	6	(1,301)	(2,592)
Kredi për klientët	8	(15,887)	(12,512)
Aktive të tjera	12	(151)	(23)
Detyrime ndaj klientëve	13	34,142	7,308
Detyrime ndaj bankave	13	803	1,303
Detyrime të tjera	16	(100)	85
		12,200	(11,563)
Interesi i paguar		(2,458)	(3,618)
Interesi i arkëtuar		13,608	13,613
Tatim mbi të ardhurat i paguar		(519)	(89)
Paraja neto e gjeneruar nga / (përdorur në) aktivitetet operative		22,831	(1,657)
Aktivite investuese			
Blerja e pronave, pajisjeve dhe pasuritë e paprekshme	10,11	(857)	(651)
Kthimet (blerjet) neto të letrave me vlerë	9	(3,264)	6,548
Paraja neto e gjeneruar / (përdorur) nga aktivitetet investuese		(4,121)	5,897
Rritja/(ulja) neto e parasë dhe ekuivalentëve të saj		18,710	4,240
Paraja e gatshme dhe ekuivalentet e saj në fillim të vitit		19,462	15,222
Paraja e gatshme dhe ekuivalentet e saj në fund të vitit	6	38,172	19,462

Pasqyra e rrjedhjes së parasë duhet të lexohet së bashku me shënimet nga faqja 5 deri në faqen 41, të cilat janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Shënime të pasqyrave financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2016

(Të gjitha shumat janë shprehur në mijë EUR, përveç nëse shprehet ndryshe)

2. Hyrje

Banka Ekonomike Sh.a (“Banka”) është një shoqëri aksionare e krijuar në Republikën e Kosovës. Adresa e saj e regjistruar për Zyrat Qendrore është Sheshi Nëna Terezë, 10000 Prishtinë, Republika e Kosovës.

Në përputhje me rregullat e Bankës Qendrore të Kosovës (“BQK”), Banka ka marrë licensën për aktivitetet bankare më 28 maj 2001 dhe ka filluar operimin më 5 qershor 2001. Banka operon si një bankë komerciale dhe e kursimeve për të gjitha kategoritë e klientëve brenda Kosovës nëpërmjet rrjetit të 7 degëve të saj në Prishtinë, Gjakovë, Pejë, Prizren, Ferizaj, Mitrovicë dhe Gjilan.

2. Bazat e përgatitjes

(a) Deklarata e pajtueshmërisë

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Nenin 53 të Ligjit Nr. 04/L-093, të datës 11 maj 2012 “Ligji mbi bankat, institucionet mikrofinanciare dhe institucionet financiare jobankare” (Ligji mbi Banka”). Pasqyrat financiare janë përgatitur për qëllime rregullatore dhe pasqyrojnë rregulloret dhe rregullat e kontabilitetit të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës (“Rregullat e BQK-së”). Rregullat e BQK-së bazohen në vendimet relevante ligjore

që definojnë aplikimin e detyrueshëm të Standardeve Ndërkombëtare për Raportim Financiar (“SNRF”) në Kosovë, por rregullat e BQK-së në veçanti kërkojnë aplikimin e disa trajtimeve të kontabilitetit të cilat nuk janë në përputhje me kërkesat e veçanta të SNRF-së. Rrjedhimisht, këto pasqyra financiare duhet të lexohen si të përgatitura në pajtim me standardet e kontabilitetit dhe rregulloret që janë në fuqi në territorin e Kosovës, siç është paraqitur në politikat e rëndësishme kontabël në Shënimin 3 më poshtë.

(b) Bazat e përgatitjes

Këto pasqyra financiare janë përgatitur mbi bazën e kostos historike, përveç pasurive financiare të vlefshme për shitje, të cilat janë matur me vlerën e drejtë.

(c) Monedha funksionale dhe raportuese

Këto pasqyra financiare janë paraqitur në Euro (“EUR”) e cila është monedha funksionale e Bankës. Të gjitha shumat janë rrumbullakuar në mijëshën më të afërt, përveç kur shprehet ndryshe.

(d) Përdorimi i gjykimeve dhe vlerësimeve

Në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare, manaxhmenti ka bërë gjykime, vlerësime

dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e politikave kontabël të Bankës dhe mbi shumat e raportuara të aktiveve, detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të kenë ndryshim nga këto vlerësime. Vlerësimet dhe supozimet rishikohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve njihen në mënyrë prospektive.

Informacionet mbi elementet e rëndësishëm me pasiguri në vlerësime dhe mbi gjykimet kritike në zbatimin e politikave kontabël me efekt të konsiderueshëm në vlerat kontabël në pasqyrat financiare, janë përshkruar në shënimet 4, 5 dhe 25.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit

Politikat e kontabilitetit të paraqitura më poshtë janë aplikuar në mënyrë konsistente në të gjitha periudhat e prezantuara në këto pasqyra financiare.

a) Interesi

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi njihen në fitim ose humbje me metodën e interesit efektiv. Norma efektive e interesit është norma që bën aktualizimin e flukseve të pagesave dhe arkëtimit të pritshme në të ardhmen gjatë jetëgjatësisë së pritshme të pasurisë ose detyrimit financiar (ose sipas rastit mund të jetë një periudhë më e shkurtër) deri në shumën e mbartur të pasurisë ose detyrimit financiar. Gjatë llogaritjes së normës efektive të interesit, Banka vlerëson flukset monetare të ardhshme duke marrë parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar, por jo humbjet e ardhshme të kredisë.

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshin të gjitha kostot e transaksionit dhe komisionet e zbritjet e tjera të paguara ose pranuar, të cilat janë pjesë integrale e normës efektive të interesit. Kostot e transaksionit përfshijnë kostot shtesë që janë direkt të lidhura me blerjen apo emetimin e një pasurie apo detyrimi financiar.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

a) Interesi (vazhdim)

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi të paraqitura në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse përfshijnë:

- Interesa nga pasuri ose detyrime financiare matur me koston e amortizuar të llogaritur mbi bazën e interesit efektiv; dhe
- Interesa nga investime të vlefshme për shitje të llogaritura mbi bazën e interesit efektiv.

(b) Tarifa dhe komisione

Të ardhurat dhe shpenzimet për tarifat dhe komisionet të cilat janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit në një pasuri ose detyrim financiar, përfshihen në matjen e normës së interesit efektiv.

Të ardhurat e tjera nga tarifa dhe komisionet, përfshirë edhe tarifat e shërbimeve të llogarive, tarifat e transferimit të fondeve, komisione shitjesh dhe tarifa për vendosje me afat në banka njihen me kryerjen e shërbimeve të lidhura me to. Kur një angazhim për kreditim nuk pritet të rezultojë në tërheqjen e kredisë, komisionet e kredisë përkatëse, njihen në bazë lineare përgjatë periudhës së angazhimit.

Shpenzimet e tjera për tarifa dhe komisione lidhen kryesisht me komisione për transaksione dhe shërbime, të cilat regjistrohen si shpenzim në momentin e pranimit të shërbimit.

(c) Pagesat e qirasë

Pagesat për qiranë operative njihen në fitim ose humbje në bazë lineare përgjatë afatit të qirasë. Zbritjet nga qiraja njihen si pjesë përbërëse e totalit të shpenzimeve për qira, përgjatë afatit të qirasë.

d) Shpenzimet e tatimit

Shpenzimet e tatimit përfshijnë tatimin aktual dhe të shtyrë. Tatimi aktual dhe tatimi i shtyrë njihen në pasqyrën e fitimit ose humbjes të periudhës me përjashtim të rasteve që lidhen me zëra që njihen direkt në kapital ose në pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse.

(i) Tatimi aktual

Tatimi aktual përfshin tatimin që pritet të paguhet ose arkëtohet për të ardhurat e tatueshme ose humbjet për periudhën, duke përdorur normat në fuqi në datën e raportimit, dhe çdo rregullim të tatimit që duhet të paguhet ose të arkëtohet në lidhje me vitet e mëparshme.

(ii) Tatimi i shtyrë

Tatimi i shtyrë njihet mbi diferencat e përkohshme që dalin midis bazës tatimore dhe vlerës kontabël neto të aktiveve dhe detyrimeve në pasqyra financiare. Tatimi i shtyrë nuk njihet për diferencat e përkohshme që lindin në momentin e njohjes fillestare të pasurive ose detyrimeve të transaksioneve që nuk përbëjnë një kombinim biznesi dhe që nuk ndikon as fitimin ose humbjen kontabël dhe as atë të tatueshme.

Matja e tatimit të shtyrë reflekton pasojat tatimore që do të pasqyrojnë mënyrën në të cilën Banka pret në fund të periudhës raportuese që të mbulojë apo vendosë vlerën kontabël të mjeteve dhe detyrimeve të saj. Tatimi i shtyrë matet sipas normave tatimore që priten të zbatohen mbi diferencat e përkohshme kur ato rimerren, përmes normave tatimore në fuqi në datën e raportimit. Mjetet dhe detyrimet tatimore të shtyra kompensohen ndërmjet tyre nëse ka një të drejtë ligjore për ta kompensuar me mjetin dhe detyrimin e tatimit dhe kur ndërlidhen me tatimet e pagueshme kundrejt autoritetit të njëjtë tatimor. Tatimet shtesë që vijnë si rezultat i shpërndarjes së dividendit nga ana e Bankës njihen në të njëjtën kohë kur edhe njihen detyrimet për ta paguar dividendin respektiv.

Një aktiv tatimor i shtyrë njihet për humbjet tatimore të papërdorura, kreditet tatimore dhe diferencat e përkohshme të zbritshme, vetëm në atë masë që është e mundur të gjenerohen fitime të ardhshme të tatueshme

përkundrejt të cilave mund të shfrytëzohet kjo pasuri. Pasuria e tatimit të shtyrë rishikohen në secilën datë të raportimit dhe reduktohen në atë masë që nuk është më e mundur që përfitimet nga tatimi të realizohen.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

(d) Shpenzimet e tatimit (vazhdim)

(iii) Ekspozimet tatimore

Në përcaktimin e shumës së tatimit aktual dhe të shtyrë, Banka merr parasysh ndikimin e pozicioneve tatimore të pasigurta dhe nëse tatimi apo interesat shtesë mund të jenë të pagueshme. Ky vlerësim mbështetet në vlerësime dhe supozime dhe mund të përfshijë një sërë gjykimesh në lidhje me ngjarjet e ardhshme. Informacione të reja mund të bëhen të disponueshme dhe të bëjnë që Banka të ndryshojë vendimin e saj në lidhje me përshtatshmërinë e detyrimeve tatimore ekzistuese; këto ndryshime në detyrimet tatimore do të ndikojnë shpenzimet tatimore në periudhën në të cilën është bërë një përcaktim i tillë.

e) Transaksionet në monedhë të huaj

Transaksionet në monedhë të huaj rivlerësohen në monedhën funksionale përkatëse të Bankës me kursin e këmbimit në datën e transaksionit. Aktivitetet dhe detyrimet në monedhë të huaj në datën e raportimit konvertohen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në po atë datë.

Fitimi ose humbja nga zërat monetarë përfaqëson diferencën ndërmjet kostove të amortizuara në monedhën funksionale në fillim të periudhës, e rregulluar për interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës, dhe kostos së amortizuar në monedhë të huaj me kursin e këmbimit në fundin e vitit.

Pasuritë dhe detyrimet jomonetare në monedhë të huaj që maten me vlerën e drejtë janë konvertuar në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në datën kur është përcaktuar vlera e drejtë. Zërat jomonetarë që maten në bazë të kostos

historike në monëdhe të huaj, konvertohen duke përdorur kursin e këmbimit në datën e transaksionit. Diferencat që lindin nga rivlerësimi njihen në fitim ose humbje.

f) Aktivet financiare dhe detyrimet financiare

(i) Njohja

Banka fillimisht njeh kreditë dhe paradhëniet, investimet e mbajtura deri në maturitet dhe të vlefshme për shitje, depozitat dhe huamarrjet dhe borxhet e varura në datën që ato janë krijuar. Blerjet dhe shitjet e aktiveve financiare njihen në datën e tregtimit në të cilën Banka angazhohet për të blerë ose shitur pasurinë. Të gjitha pasuritë dhe detyrimet e tjera financiare njihen fillimisht në datën e tregtimit, e cila është data kur Banka bëhet palë në kushtet kontraktuale të instrumentit.

Një aktiv ose detyrim financiar fillimisht matet me vlerën e drejtë plus kostot e transaksionit që lidhen drejtpërdrejt me blerjen apo lëshimin e tij.

(ii) Klasifikimi

Pasuritë financiare

Banka klasifikon pasuritë e saj financiare në një nga kategoritë e mëposhtme:

- Hua dhe llogari të arkëtueshme
- Të mbajtura deri në maturitet
- Mjete financiare të vlefshme për shitje

Shiko shënimet 3 (h), (i) dhe (j).

Detyrimet financiare

Banka klasifikon detyrimet e saj financiare si të matura me kosto të amortizuar. Shih shënimin 3.(k).

(iii) Çregjistrimi

Pasuritë financiare

Banka çregjistron një pasuri financiare kur mbarojnë të drejtat kontraktuale për rrjedhjen e parave nga pasuria financiare, ose transferon të drejtat për të marrë rrjedhje të parave kontraktuale në një transaksion në të cilin kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së pasurisë financiare janë transferuar ose në të cilat Banka as nuk transferon e as nuk ruan në thelb të gjitha

rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe nuk mban kontrollin e pasurisë financiare. Çdo interes në pasuritë financiare të transferuara që kualifikohen për çregjistrim që është krijuar apo mbajtur nga Banka njihet si një pasuri ose detyrim i veçantë.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

(f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

Në momentin e çregjistrimit të një pasurie financiare, diferenca midis vlerës kontabël neto të pasurisë (ose vlera kontabël që i përket pjesës së pasurisë së transferuar), dhe totalit të (i) konsideratës së marrë (përfshirë çdo pasuri të re të përfituar ose detyrim të presupozuar) dhe (ii) çdo fitimi ose humbje të akumuluar që është njohur në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse, njihet në fitim ose humbje.

Banka çregjistron një detyrim financiar kur obligimet kontraktuale shlyhen, anulohen ose kanë përfunduar.

(iv) Kompensimi

Pasuritë dhe detyrimet financiare kompensohen dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar, atëherë dhe vetëm atëherë kur Banka ka të drejtën ligjore për të kompensuar shumat dhe ajo synon ose ti shlyejë ato në një bazë neto, ose të realizojë aktivin dhe të shlyejë detyrimin njëkohësisht.

Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet sipas SNRF, apo për fitimet dhe humbjet që vijnë nga një grup i transaksioneve të ngjashme sikurse nga aktiviteti tregtar i Bankës.

(v) Matja me kosto të amortizuar

Kosto e amortizuar e një pasurie ose detyrimi financiar është vlera me të cilën pasuria ose detyrimi financiar matet në njohjen fillestare, minus shlyerjet e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën e interesit efektiv për çdo diferencë ndërmjet vlerës fillestare të njohur dhe vlerës në maturim, minus çdo zbritje për efekt zhvlerësimi.

(vi) Matja e vlerës së drejtë

'Vlera e drejtë' është çmimi me të cilin pasuria mund të shitet, ose detyrimi të transferohet, në një transaksion të zakonshëm mes pjesëmarrësve në treg në datën e matjes, në një treg primar ose në mungesë të tij, në tregun më të favorshëm ku Banka ka qasje në atë datë. Vlera e drejtë e një detyrimi pasqyron rrezikun e mosekzekutimit të tij.

Kur është e mundur, Banka mat vlerën e drejtë të një instrumenti duke përdorur çmimin e kuotuar në treg aktiv për instrumentin. Tregu quhet aktiv kur transaksionet lidhur me pasurinë apo detyrimin ndodhin shumë shpesh dhe me volum të mjaftueshëm për të siguruar informacion të vazhdueshëm për çmimin. Kur nuk ekziston një çmim i kuotuar në një treg aktiv, Banka përdor teknika vlerësimi që maksimizojnë përdorimin e inputeve të vëzhgueshme dhe minimizojnë përdorimin e inputeve jo të vëzhgueshme. Teknika e zgjedhur e vlerësimit përfshin gjithë faktorët që pjesëmarrësit në treg do të konsideronin në vendosjen e çmimit të një transaksioni.

Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar me njohjen fillestare të tij është zakonisht çmimi i transaksionit - përshembull vlera e drejtë e konsideratës së dhënë ose të marrë. Nëse Banka vendos se vlera e drejtë në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit dhe se vlera e drejtë nuk është evidentuar as me një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një aktiv ose detyrim identik, e as nuk është e bazuar në një teknikë vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregjet të vrojtueshme në treg, atëherë instrumenti financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë, rregulluar për të shtyrë në kohë diferencën midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit. Më pas, kjo diferencë njihet në fitim ose humbje në një bazë të përshtatshme mbi jetën e instrumentit, por jo më vonë se kur vlerësimi është i mbështetur plotësisht nga të dhëna të vëzhgueshme të tregut ose kur transaksioni mbyllet.

Nëse një pasuri ose pasiv i matur me vlerën e drejtë ka çmim të ofruar dhe çmim të kërkuar, Banka mat aktivet dhe pozicionet e gjata me çmimin e ofruar dhe detyrimet dhe pozicionet e shkurtra me çmim të kërkuar.

Vlera e drejtë e një depozite të kërkuar nuk është më pak se shuma e pagueshme sipas kërkesës, skontuar nga data e parë në të cilën shuma mund të kërkohej për t'u paguar.

Banka njuh transferimet midis niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë deri në fund të periudhës raportuese gjatë së cilës ky ndryshim ka ndodhur.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

(f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(vii) Identifikimi dhe matja e zhvlerësimit

Huatë dhe paradhëniet ndaj klientëve raportohen neto nga zhvlerësimi (ose neto nga provizioni për humbjen e huave). Në çdo datë raportimi, Banka vlerëson nëse ka evidencë objektive që pasuritë financiare, të cilat nuk mbahen me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, janë provizionuar. Pasuritë financiare janë provizionuar kur evidenca objektive demonstroi se një ngjarje që sjell humbje ka ndodhur pas njohjes fillestare të pasurisë dhe që ngjarja që sjell humbje ka një ndikim në flukset e ardhshme monetare të aktivitetit ose grupeve të aktiveve.

Për më tepër, provizionet për humbjet nga kreditë përfshijnë humbje të ardhshme të mundshme të vlerësuara nga drejtimi në lidhje me huatë ekzistuese, të cilat mund të bëhen të pambledhshme në varësi të situatës ekonomike, cilësisë së kreditit, riskut të trashëguar në portofolin e huave dhe faktorë të tjerë relevantë.

Evidenca objektive që aktivet financiare janë provizionuar mund të përfshijë vështirësi financiare të konsiderueshme të huamarrësit ristrukturimin e një kredie apo paradhënie nga Banka me kushte që Banka nuk do t'i kishte konsideruar, tregues që një huamarrës ose huadhënës po falimenton, ose të dhëna të tjera të dukshme lidhur me një grup aktivesh të tilla si ndryshimet negative në statusin e pagesave të huamarrësit në grup, apo kushtet ekonomike që lidhen me dështimin në bankë.

Provizionet për humbjet nga kreditë përcaktohen sipas rregullores “Menaxhimi i Riskut Kreditor” e cila është aprovuar nga BQK-ja me 26 prill 2013. Rregullorja kërkon që Banka të klasifikojë ekspozimet në pesë kategori të rrezikut. Banka i zhvlerëson

kreditë dhe paradhëniet përmes zhvlerësimit specifik dhe të përgjithshëm.

Për çdo kategori të rrezikut, normat e mëposhtme minimale të provizionimit janë zbatuar:

Kategoria	Norma minimale e provizionimit
Nënstandard	20%
Dyshimtë	50%
Humbje	100%

Provizionet për humbjet e mundshme në kredi të klasifikuara si standarde dhe në vëzhgim janë klasifikuar si provizione të përgjithshme. Në përputhje me politikën e brendshme të Bankës për provizionim, norma e cila zbatohet për kategorinë standarde dhe në vëzhgim është 1.2% (2015: 1.2%).

Humbjet njihen në pasqyrën e të ardhurave dhe pasqyrohen në një llogari provizioni kundrejt huave dhe paradhënies. Kreditë fshihen pasi janë ndërmarrë masat e arsyeshme të mbledhjes në përputhje me politikën e Bankës. Kur një ngjarje pasuese shkakton që shumica e humbjes nga zhvlerësimi të ulet, atëherë ulja e humbjes nga zhvlerësimi kthehet nëpërmjet pasqyrës së fitimit ose humbjes.

Zhvlerësimi i pasurive financiare të vlefshme për shitje

Banka vlerëson në çdo datë raportimi nëse ka evidencë objektive që një pasuri financiare ose një grup aktivesh financiare është zhvlerësuar. Në rast të investimeve në kapital të klasifikuara si të vlefshme për shitje, një rënie e ndjeshme ose e shtrirë në vlerën e drejtë të letrave me vlerë nën kosto është konsideruar në përcaktimin nëse aktivet janë zhvlerësuar ose jo. Nëse ndonjë evidencë e tillë ekziston për pasuritë financiare të vlefshme për shitje, atëherë humbja kumulative e matur si diferencë midis koston së blerjes dhe vlerës së drejtë aktuale, minus ndonjë humbje nga zhvlerësimi për pasurinë financiare e njohur më parë në fitim ose humbje, është hequr nga të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse dhe

njihet në fitim ose humbje. Humbjet nga zhvlerësimi të njohura në fitim ose humbje në instrumentet e kapitalit nuk kthehen nëpërmjet fitimit ose humbjes. Nëqoftëse, në një periudhë të mëpasshme, vlera e drejtë e një instrumenti borxhi të klasifikuar si i vlefshëm për shitje rritet dhe rritja mund të lidhet objektivisht me një ngjarje që ndodh pas humbjes nga zhvlerësimi, është njohur në fitim ose humbje, humbja nga zhvlerësimi kthehet nëpërmjet fitimit ose humbjes.

(g) Paraja dhe ekuivalentët e parasë

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë monedha dhe kartmonedha në arkë (të gatshme), gjendje në Bankën Qendrore të pakufizuara në përdorim dhe pasuri financiare shumë likuide me maturim fillestar deri në tre muaj të cilat, kanë rrezik të pakonsiderueshëm ndryshimi të vlerës së tyre të drejtë, dhe përdoren nga Banka për manaxhimin e angazhimeve afatshkurtra. Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen me kosto të amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

h) Investimet e mbajtura deri në maturim

Letrat me vlerë njihen fillimisht me vlerën e drejtë plus kostot direkte të transaksionit, dhe më pas vlerësohen në varësi të klasifikimit të tyre si të mbajtura deri në maturim. Investimet e mbajtura deri në maturim janë pasuri jo-derivative financiare me pagesa

fikse ose të përcaktuara dhe maturitet fikse të cilat Banka ka synimin e qartë dhe aftësinë t'i mbajë deri në maturim, dhe të cilat nuk janë përcaktuar përmes vlerës së drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose si të vlefshme për shitje.

Investimet e mbajtura deri në maturim mbahen me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv, minus ndonjë humbje nga (shih shënimin 3.(f). (vii)). Një shitje ose riklasifikim i një sasive të konsiderueshme të investimeve të mbajtura deri në maturim do të rezultojë në riklasifikimin e të gjithë investimeve që mbahen deri në maturim si të vlefshme për shitje, dhe do të ndalojë Bankën të klasifikonte investimet si të mbajtura deri në maturim në periudhën aktuale dhe për dy vite në vazhdim. Por shitjet dhe riklasifikimet në ndonjë prej rrethanave të mëposhtme nuk do të shkaktonin një riklasifikim:

- shitjet ose riklasifikimet që janë afër maturimit, që ndryshimet në normën e tregut të interesit nuk do të kenë një efekt të ndjeshëm në vlerën e drejtë të aktivitetit financiar;
- shitjet ose riklasifikimet pasi Banka ka arkëtuar kryesisht të gjithë principalin fillestar të aktivitetit; dhe
- shitjet ose riklasifikimet që i atribuohen ngjarjeve jo të përsëritshme përtej kontrollit të bankës që nuk do të mund të parashikoheshin në mënyrë objektive.

i) Pasuritë financiare të vlefshme për shitje

Investimet e vlefshme për shitje janë investime jo-derivative të cilat janë përcaktuar si të vlefshme për shitje ose nuk janë klasifikuar si një kategori tjetër e pasurive financiare. Investimet e vlefshme për shitje përbëhen nga letrat me vlerë të borxhit. Letrat me vlerë të pa kuotuar të kapitalit për të cilat vlera e drejtë nuk mund të matet me besueshmëri barten me kosto. Të gjitha investimet e vlefshme për shitje janë matur me vlerën e drejtë, pas njohjes fillestare.

Të ardhurat nga interesi njihen në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv. Të ardhurat nga dividenda njihen në fitim ose humbje kur banka fiton të drejtën për dividend. Fitimet ose humbjet nga këmbimi valutator në investimet e vlefshme për shitje njihen në fitim ose humbje. Humbjet nga zhvlerësimi njihen në fitim ose humbje (shih (f)(vii)).

Ndryshime të tjera të vlerës së drejtë, përveç humbjeve nga zhvlerësimi njihen në pasqyrën e të ATGj dhe paraqiten në rezervën e vlerës së drejtë brenda kapitalit neto. Kur investimi shitet, fitimi ose humbja e akumuluar në kapital riklasifikohet në fitim ose humbje.

j) Kreditë dhe të arkëtueshmet

Kreditë dhe të arkëtueshmet janë pasuri financiare jo-derivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme, të cilat nuk janë kuotuar në një treg aktiv dhe Banka nuk ka për qëllim t'i shesë menjëherë apo në një periudhë afatshkurtër. Kreditë dhe paradhëniet bankare për klientët janë klasifikuar si kredi dhe të arkëtueshme.

Kreditë dhe paradhëniet njihen fillimisht me vlerën e drejtë plus kostot direkte të transaksionit, dhe më pas vlerësohen me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

k) Depozitat dhe borxhet e varura

Depozitat dhe borxhet e varura janë burimet kryesore të Bankës për financim.

Depozitat dhe borxhet e varura maten me vlerën e drejtë minus kostot direkte të transaksionit dhe më pas maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

i) Prona dhe pajisjet

(i) Njohja dhe matja

Zërat e pronës dhe pajisjeve janë matur me kosto minus zhvlerësimin e akumuluar dhe ndonjë humbje nga dëmtimet.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

i) Prona dhe pajisje (vazhdim)

(i) Njohja dhe matja (vazhdim)

Kosto historike përfshin shpenzime që janë drejtpërdrejt të lidhura me blerjen e pasurisë. Programi kompjuterik i blerë që është thelbësor për funksionimin e pajisjes përkatëse kapitalizohet si pjesë e asaj pajisje.

Kur pjesë të një elementi të pasurive afatgjata kanë jetëgjatësinë e dobishme të ndryshme, ato llogariten si artikuj të veçantë (përbërësit e rëndësishëm) të pronës dhe pajisjeve.

Çdo fitim ose humbje nga nxjerrja jashtë përdorimit të një zëri të pronës dhe pajisjeve (llogaritur si diferencë midis të ardhurave neto nga shitja dhe vlerës kontabel neto të zërit), njihet në të ardhura të tjera në fitim ose humbje.

(ii) Kostot pasuese

Kostot pasuese janë kapitalizuar vetëm kur vërtetohet që benefitet ekonomike të ardhshme të atij shpenzimi do të rrjedhin në bankë. Riparimet e vazhdueshme dhe mirëmbajtja janë ngarkuar në shpenzime në periudhën që kanë ndodhur.

(iii) Zhvlerësimi

Zërat e pronës dhe pajisjeve zhvlerësohen nga data kur ato janë të vlefshme për përdorim. Amortizimi llogaritet për të shlyer koston e artikujve të pronës dhe pajisjeve minus vlerat e përlllogaritura të mbetura të këtyre asetëve përgjatë jetës së parashikuar të përdorimit. Zhvlerësimi njihet në fitim ose humbje.

Zhvlerësimi njihet në fitim ose humbje në bazë lineare përgjatë jetës së dobishme të çdo pjese të një zëri të pronës dhe pajisjeve. Jetëgjatësia për periudhën aktuale dhe krahasuese është si vijon:

	Jeta e dobishme 2016	Jeta e dobishme 2015
Ndërtesa	40 vite	40 vite
Kompjuterat dhe pajisje të lidhura me to	5 vite	5 vite
Automjete	5 vite	5 vite
Instalime, mobilje dhe pajisje	5 vite	5 vite

Përmirësimet e objekteve me qera zhvlerësohen duke përdorur metodën lineare të amortizimit gjatë afatit më të shkurtër të qirasë dhe të jetës së tyre të dobishme. Metodën e zhvlerësimit, jetëgjatësia e dobishme dhe vlerat e mbetura rishikohen në datën e raportimit dhe rregullohen nëse duhet.

m) Aktive të trupëzuara

Programet kompjuterike të blera nga Banka janë matur me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe minus ndonjë humbje nga zhvlerësimi. Shpenzimet pasuese mbi programet kompjuterike kapitalizohen vetëm kur rrisin përfitimet e ardhshme ekonomike

të trupëzuara në asetin specifik me të cilin lidhen. Të gjitha shpenzimet e tjera njihen kur ndodhin.

Amortizimi njihet në fitim ose humbje gjatë jetës së dobishme të pasurisë, që nga data që është të vlefshme për përdorim.

Programi kompjuterik amortizohet duke përdorur metodën lineare gjatë jetës së dobishme prej pesë vjetësh. Metodën e amortizimit, jeta e dobishme dhe vlera e mbetur rishikohen në çdo datë raportimi dhe rregullohen nëse është e përshtatshme.

n) Rënia në vlerë e aktiveve jo financiare

Vlera kontabël e pasurive jo-financiare të Bankës, përveç pasurive për tatime të shtyra, rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka ndonjë tregues për zhvlerësim. Nëse ka tregues të tillë atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e aktivit. Një humbje nga zhvlerësimi njihet nëse vlera kontabël e një pasurie ose e njësisë gjeneruese të mjeteve monetare të saj e tejkalon shumën e saj të rikuperueshme.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

n) Rënia në vlerë e pasurive jo financiare (vazhdim)

Shuma e rikuperueshme e një pasurie ose e njësisë gjeneruese të parasë është më e madhja nga vlera e tij në përdorim dhe vlera e drejtë minus kostoja për shitje. Në vlerësimin e vlerës në përdorim, flukset e të hollave të ardhshme të parasë janë skontuar në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë aktualizimi para taksave që reflektojnë vlerësimet aktuale të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe risqet specifike për pasurinë.

Humbjet nga zhvlerësimi njihen në fitim ose humbje. Humbja nga rënia në vlerë anulohet vetëm deri në atë masë sa vlera kontabël e pasurisë nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke zbritur zhvlerësimin ose amortizimin, në qoftë se nuk do të ishte njohur ndonjë humbje nga zhvlerësimi.

o) Provizionet

Një provizion njihet nëse si pasojë e një ngjarje të mëparshme, Banka ka një obligim ligjor aktual apo konstruktiv që mund të vlerësohet me saktësi dhe ka mundësi që një dalje e të mirave materiale do të kërkohej për të shlyer obligimin. Provizionet përcaktohen duke aktualizuar flukset e ardhshme të pritura të pasurive monetare me një normë para tatimit e cila reflekton vlerësimet aktuale të tregut për vlerën e parasë në kohë dhe sipas rastit, me rreziqet specifike të detyrimit. Efekti i aktualizimit njihet si kosto financiare.

p) Përfitimet e punonjësve

(i) Planet e përcaktuara të kontributeve

Detyrimet për kontributet në planet e përcaktuara të kontributeve njihen si shpenzim në fitim ose humbje kur ato ndodhin. Banka paguan vetëm kontribute për sigurimet shoqërore të detyrueshme që ofrojnë përfitime në formë të pensioneve për punonjësit me rastin e pensionimit. Autoritetet vendase janë përgjegjëse për përcaktimin e limitit minimal ligjor të vendosur për pensionet në Kosovë sipas një plani të përcaktuar të kontributeve për pensione.

(ii) Përfitimet afatshkurtra

Detyrimet për përfitimet afatshkurtra të punëtorëve maten mbi një bazë të paskontuar dhe njihen si shpenzime në momentin e ofrimit të shërbimit. Një provizion njihet për shumën që pritet të paguhet sipas një bonusi afatshkurtër në të holla ose sipas planit për ndarjen e fitimit nëse banka ka një detyrim ligjor aktual ose konstruktiv për të paguar këtë vlerë si rezultat i shërbimeve në të kaluarën të ofruara nga punonjësi dhe detyrimi mund të vlerësohet me saktësi.

q) Garancitë financiare dhe angazhimet për hua

Garancitë financiare janë kontrata që e detyrojnë Bankën që të bëjë pagesa specifike për të rimbursuar mbajtësin për një humbje që lind kur një debitor specifik nuk paguan në afat sipas termave të një instrumenti huadhënës. Angazhimet për hua janë angazhimet e përcaktuara për të siguruar kredi sipas termave dhe kushteve të paracaktuara. Angazhime të tilla financiare regjistrohen në pasqyrën e pozicionit financiar, nëse dhe kur ato bëhen të pagueshme.

r) Dividendët

Dividendët nga aksionet e zakonshme njihen në kapital në periudhën në të cilën ato janë miratuar nga aksionarët e bankës. Dividendët për vitin që janë deklaruar pas datës së raportimit janë paraqitur si ngjarje pas përfundimit të periudhës së raportimit.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

s) Adoptimi i standardeve të reja dhe të rishikuara

(i) Standardet dhe interpretimet efektive në periudhën aktuale

Standardet, ndryshimet e standardeve ekzistuese dhe interpretimet në vijim të lëshuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit janë efektive për periudhën aktuale:

- **SNRF 14 “Llogaritë e shtyra rregullatore”** (efektive për periudhat që fillojnë me ose pas 1 janarit 2016),
- **Ndryshime në SNRF 10 “Pasqyrat financiare të konsoliduara”, SNRF 12 “Shpalosja e interesave në entitetet tjera” dhe SNK 28 “Investimet në sipërmarrje të përbashkëta”** – Njësitë e investimeve: Aplikimi i përjashtimit nga konsolidimi (efektive për periudhat që fillojnë me ose pas 1 janarit 2016),
- **Ndryshime në SNRF 11 “Marrëveshjet e përbashkëta”** – Kontabiliteti për blerjet e interesit në operacionet e përbashkëta (efektive për periudhat që fillojnë me ose pas 1 janarit 2016),
- **Ndryshime në SNK 1 “Prezentimi i pasqyrave financiare”** – Iniciativa shpalosëse (efektive për periudhat që fillojnë me ose pas 1 janarit 2016),
- **Ndryshime në SNK 16 “Prona, Impiante dhe Pajisjet” dhe SNK 38 “Asetet e patrupëzuara”** – Klasifikimi i metodave të pranueshme të zhvlerësimit dhe amortizimit (efektive për periudhat që fillojnë me ose pas 1 janarit 2016),
- **Ndryshime në SNK 16 “Prona, Impiante dhe Pajisjet” dhe SNK 41 “Bujqësore”** – Bimët prodhuese (efektive për periudhat që fillojnë me ose pas 1 janarit 2016),
- **Ndryshimet në SNK 27 “Pasqyrat e veçanta financiare”** – Metoda e kapitalit në pasqyrat e veçanta financiare (efektive për periudhat që fillojnë me ose pas 1 janarit 2016),
- **Ndryshime në standarde të ndryshme “Përparimet në SNRF”** që rezultojnë nga përmirësimet e projekteve vjetore të SNRF (SNRF 5, SNRF 7, SNK 19 dhe SNK 34) kryesisht më qëllim të

shmangies së mospërputhjeve dhe paqartësive (ndryshimet do të aplikohen për periudha vjetore me ose pas 1 janarit 2016).

Adoptimi i këtyre ndryshimeve në standardet ekzistuese dhe interpretimet nuk kanë çuar në ndryshim të ndonjë politike të kontabilitetit të Bankës.

(ii) Standardet dhe interpretimet në lëshim ende jo-efektive

Në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare standardet, ndryshimet e standardeve ekzistuese dhe interpretimet në vijim ishin në lëshim por jo efektive:

- **SNRF 9 “Instrumente financiare”** (efektive për periudha vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2018),
- **SNRF 15 “Të ardhura nga kontratat me klientë”** dhe ndryshime të metutjeshme (efektive për periudha vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2018)
- **SNRF 16 “Qiratë”** (efektive për periudha vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2019),
- **Ndryshime në SNRF 2 “Pagesat e bazuara në aksione”** – Klasifikimet dhe Matjet e transaksioneve të pagesave të bazuara në aksione (efektive për periudha vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2018),
- **Ndryshimet në SNRF 10 “Pasqyrat financiare të konsoliduara” dhe SNK 28 “Investimet në ndërmarrje të ndërlidhura dhe sipërmarrjet e përbashkëta”** – Shitjet ose kontributet e pasurisë në mes të një Investitori dhe sipërmarrjes së përbashkët dhe ndryshimet e metutjeshme (data efektive është shtyer deri në një datë të papërcaktuar derisa projekti hulumtues me metodën e kapitalit të jetë përfunduar),
- **Ndryshimet në SNK 7 “Pasqyra e rrjedhes së parasë”** – Iniciativa e shpalosjes (efektive për periudhat vjetore që fillojnë me ose pas 1 janar 2017),
- **Ndryshimet në SNK 12 “Te ardhurat nga taksat”** – Njohja e te hyrave të shtyera nga taksat për humbjet e përealizuara (efektive për periudhat vjetore që fillojnë me ose pas 1 janar 2017).

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

s) Adoptimi i standardeve të reja dhe të rishikuara

ii) Standardet dhe interpretimet në lëshim ende jo-efektive

- Ndryshime në SNK 40 “Prona Investime” - Transferet e pronës investive (në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018),
- Ndryshimet në standardet e ndryshme “Përmirësimet në SNRF-të (cikël 2014-2016)” që rezultojnë nga projekti i përmirësimit vjetor të SNRF (IFRS 1, SNRF 12 dhe SNK 28) kryesisht me qëllim që të shmangin mospërputhjet dhe të qartësojnë formulimin (Ndryshimet në SNRF 12 janë që do të aplikohen për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2017 dhe ndryshimet në SNRF 1 dhe SNK 28 janë të aplikohen për periudhat vjetore që fillojnë më apo pas 1 janarit 2018),
- IFRIC 22 “Transaksionet në valutë të huaj dhe konsiderata në paradhënie” (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018).

Banka ka zgjedhur të mos miratojë këto standarde, rishikime dhe interpretime përpara datave efektive të tyre. Banka parashikon që adoptimi i këtyre standardeve, rishikimeve dhe interpretimeve nuk do të ketë ndikim material në pasqyrat e saj financiare në periudhën e zbatimit fillestar.

4. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjyqimeve

Menaxhmenti diskuton me Komitetin e Auditimit dhe Bordin e Drejtorëve zhvillimin, zgjedhjen dhe paraqitjen e politikave kontabël kryesore të Bankës dhe zbatimin e tyre, si dhe supozimet e bëra në lidhje me pasiguritë e mëdha të vlerësimit. Informacioni në lidhje me supozimet dhe vlerësimet e pasigurive që kanë një rrezik të rëndësishëm të rezultojnë në një rregullim material brenda vitit të ardhshëm financiar dhe gjykimet kryesore në aplikimin e politikave kontabël që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura

në pasqyrat financiare të veçanta, janë shpalosur më poshtë.

Këto shënime shpjeguese mbështesin komentet mbi menaxhimin e riskut financiar (shih shënimin 26).

a) Zhvlerësimi

Pasuritë e llogaritura me kosto të amortizuar vlerësohen për zhvlerësim në bazë të politikave të kontabilitetit të përkrahura në 3(f)(vii).

Banka rishikon portfolion e saj të kredisë për të vlerësuar zhvlerësimin së paku në baza tremujore. Në përcaktimin nëse një humbje nga zhvlerësimi duhet të regjistrohet në pasqyrën e të ardhurave apo jo, Banka bën gjykime nëse ka të dhëna që tregojnë se ka një rënie të matshme në flukset e ardhshme të parasë nga portofoli i kredive para se rënia mund të identifikohet me një kredi individuale në atë portofol. Kjo evidence mund të përfshijë të dhëna që tregojnë se ka pasur një ndryshim negativ në statusin e pagesave të huamarrësve në grup, apo në kushtet ekonomike kombëtare ose lokale që lidhen me mungesa në aktivet e Bankës.

Menaxhmenti përdor vlerësime të bazuara në përvojën historike të humbjeve për aktivet me karakteristika të rrezikut të kredisë dhe prova objektive të zhvlerësimit të ngjashme me ato në portofolin kur bëhet caktimi i flukseve të ardhshme të parasë.

Banka përcakton se investimet të vlefshme për shitje zhvlerësohen kur ka pasur një rënie të konsiderueshme ose të zgjatur në vlerën e drejtë nën koston e tyre. Ky përcaktim së çfarë është e rëndësishme ose e shtyrë kërkon gjykim. Në marrjen e këtij gjykimi, Banka vlerëson në mesin e faktorëve të tjerë, paqëndrueshmërinë normale në çmimin e aksionit. Përveç kësaj, zhvlerësimi mund të jetë i përshtatshëm, kur ka prova të përkeqësimit në pozicionin financiar të të investuarit, performancës së industrisë dhe të sektorit, ndryshimet në teknologji dhe flukset operative dhe të financimit të mjeteve monetare.

b) Përcaktimi i vlerave të drejta

Përcaktimi i vlerës së drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare për të cilat nuk ka asnjë çmim tregu kërkon përdorimin e teknikave të vlerësimit siç përshkruhet në shënimin 3.(f)(vi). Për instrumentet financiare që tregtohen rrallë dhe kanë transparencë të ultë të çmimeve, vlera e drejtë është më pak objektive, dhe kërkon nivele të ndryshme gjykimi në varesi të likuiditetit, përqendrimit, pasigurisë së faktorëve të tregut, supozime rreth çmimit dhe risqe të tjera që ndikojnë mbi instrumentin specifik

4. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve (vazhdim)

(b) Përcaktimi i vlerave të drejta (vazhdim)

Banka vlerëson vlerën e drejtë duke shfrytëzuar hierarkinë e mëposhtme të metodave:

- Niveli 1: Çmim i kuotuar i tregut në tregje aktive për instrumentet identike.
- Niveli 2: Metodë vlerësimi bazuar në inpute të vlerësueshme. Kjo kategori përfshin instrumentet e vlerësuara duke shfrytëzuar: çmimet e kuotuar të tregut për instrumente të ngjajshme në tregje aktive; çmimet e kuotuar për instrumente të ngjajshme në tregje të cilat konsiderohen më pak se aktive; apo teknika tjera të vlerësimit në të cilat të gjithë faktorët material në mënyrë direkte apo indirekte janë të vëzhgueshëm nga të dhënat e tregut.
- Niveli 3: Metodë vlerësimi bazuar në inpute të rëndësishme të pa vëzhgueshme. Kjo kategori përfshin të gjithë instrumentet për të cilat teknikat e vlerësimit përfshijnë faktorë që nuk bazohen në të dhëna të vëzhgueshme dhe faktorët e pavëzhgueshëm kanë

një ndikim material në vlerësimin e instrumentit. Kjo kategori përfshin instrumentet që janë vlerësuar në bazë të çmimeve të tregut për instrumente të ngjashme për të cilat rregullime apo gjykime materiale të pavëzhgueshme kërkohen për të reflektuar dallimet në mes të instrumenteve. Vlerësimi i vlerës së drejtë është shpalosur në shënimin 5.

5. Paraqitja dhe përcaktimi i vlerës së drejtë

Vlerësimet e vlerave reale bazohen në instrumente financiare ekzistuese në pasqyrën e pozicionit financiar të Bankës pa u përpjekur për të vlerësuar vlerën e biznesit të pritshëm dhe vlerën e aktiveve dhe detyrimeve që nuk konsiderohen instrumente financiare.

Instrumentet financiare të matur me vlerën e drejtë – Hierarkia e vlerës së drejtë

Tabela e mëposhtme përcakton vlerën e drejtë të instrumenteve financiare të matura me vlerën e drejtë dhe analizen e tyre sipas nivelit të tyre në hierarkinë e vlerës së drejtë, në të cilën secila matje me vlerën e drejtë është kategorizuar. Vlerat janë bazuar në vlerat e njohura në pasqyrën e pozicionit financiar. Vlera e drejtë e letrave me vlerë të investimeve është e bazuar në çmimet e tregut ose kuotimet broker / dealer të çmimeve. Kur ky informacion nuk është i disponueshëm, vlera e drejtë është vlerësuar duke përdorur një model të skontimit të flukseve monetare të bazuara në një kurbë aktuale të të ardhurave të përshtatshëm për periudhën e mbetur deri në maturim.

Aktive financiare të vlefshme për shitje	Vlera Kontabël	Vlera e drejtë Niveli 1	Vlera e drejtë Niveli 2	Vlera e drejtë Niveli 3
31 dhjetor 2016	21,922	-	21,922	-
31 dhjetor 2015	987	-	987	-
Aktive gjithsej	22,909	-	22,909	-

Instrumentet financiare jo të matur me vlerën e drejtë – Hierarkia e vlerës së drejtë

Tabela e mëposhtme përcakton vlerën e drejtë të instrumenteve financiare jo të matura me vlerën e drejtë dhe analizën sipas nivelit të tyre në hierarkinë e vlerës së drejtë, në të cilën secila matje me vlerën e drejtë është kategorizuar.

	Vlera Kontabël		Vlera e drejtë	
			Niveli 2	Niveli 2
Aktivet	2016	2015	2016	2015
Paraja e gatshme dhe në banka	16,113	15,397	16,113	15,397
Gjendja me BQK	36,867	17,572	36,867	17,572
Kredi për klientët	137,928	122,077	142,135	125,420
Investime në letra me vlerë	2,848	20,623	2,848	20,616
Detyrimet				
Detyrimet ndaj klientëve	197,708	163,751	199,291	164,729
Detyrimet ndaj bankve	2,196	1,393	2,196	1,393
Borxhet e varura	1,050	1,050	1,027	995

Vlera e drejtë për pasuritë dhe detyrimet financiare të mësipërme është përcaktuar duke përdorur Nivelin 2 të të dhënave të përshkruara më lart.

5. Paraqitja dhe përcaktimi i vlerës së drejtë (vazhdim)

Instrumentet financiare jo të matur me vlerën e drejtë – Hierarkia e vlerës së drejtë (vazhdim)

Vlerësimet e vlerave reale bazohen në instrumente financiare ekzistuese në pasqyrën e pozicionit financiar të Bankës pa u përpjekur për të vlerësuar vlerën e biznesit të pritshëm dhe vlerën e pasurive dhe detyrimeve që nuk konsiderohen instrumente financiare.

Llogaritë me bankat

Detyrimet me bankat e tjera përfshijnë plasmanet ndërbankare dhe llogaritë. Përderisa balancat me bankat janë afatshkurtër, vlera e tyre e drejtë është konsideruar të jetë e barabartë me vlerën e tyre kontabël.

Bonot e thesarit në dispozicion për shitje

Bonot e thesarit në dispozicion për shitje përfshijnë bonot e thesarit të emetuara nga Qeveria e Kosovës që mbahen ose për tregtimin, ose janë të mbajtura deri në maturim

Bonot e thesarit të mbajtura deri në maturim

Bonot e thesarit të mbajtur deri në maturim përfshijnë bonot e thesarit të lëshuar nga Qeveria e Kosovës, të cilat janë blerë me qëllim për t'i mbajtur deri në maturim. Për Bonot e thesarit afat të shkurtër, vlera e tyre e drejtë është konsideruar si jo shumë e ndryshme nga vlera kontabël.

Obligacionet e mbajtura deri në maturim

Obligacionet janë obligacionet e emetuara nga Qeveria e Kosovës, të cilat janë blerë me qëllim për tu mbajtur deri në maturim. Çmimet e kuotuar në tregjet aktive nuk ishin të vlefshme për këto letra me vlerë. Megjithatë, ka pasur informacione të mjaftueshme të vlefshme për të matur vlerat e drejta të këtyre letrave me vlerë në bazë të inputeve të vëzhgueshme të tregut duke përdorur një model aktualizimi të flukseve bazuar në një normë aktuale të

përshtatshme për periudhën e mbetur deri në maturim.

Kreditë dhe paradhëniet me klientët

Ku është e mundur, vlera e drejtë e kredive dhe paradhënieve është e bazuar në transaksionet e vëzhgueshme të tregut. Ku transaksionet e vëzhgueshme të tregut nuk janë në dispozicion, vlera e drejtë është vlerësuar duke përdorur metodat e vlerësimit, të tilla si teknikat e fluksit monetar të skontuar. Teknikat e vlerësimit përfshijnë humbjet e pritshme të kredise, normat e interesit dhe normat e parapagimit. Për të përmirësuar saktësinë e vlerësimit të kredive tregtare dhe të bizneseve të vogla, kreditë homogjene grupohen në portofole me karakteristika të ngjashme. Nuk ka raste të kredive që vlerësohen në bazë të inputeve të vëzhgueshme.

Detyrimet ndaj klientëve dhe borxhi i varur

Vlera e drejtë e borxhit të varur dhe detyrimeve ndaj klientëve janë vlerësuar duke përdorur teknika të aktualizimit të rrjedhes së parasë, duke zbatuar normat që janë ofruar për depozitat dhe për borxhin e ndërvarur me maturitete dhe kushte të ngjashme. Vlera e drejtë e depozitave të pagueshme sipas kërkeses është shuma e pagueshme në datën e raportimit. Depozitat kanë një vlerë të drejtë të vlerësuar të përafërt me vlerën kontabël në varësi të natyrës së tyre afatshkurtër ose të normave bazë të interesit që janë të përafërta me normat e tregut. Shumica e depozitave janë subjekt i rivlerësimit brenda vitit.

6. Paraja e gatshme dhe në banka

	Më 31 dhjetor 2016	Më 31dhjetor 2015
Paraja e gatshme	8,191	7,908
Llogari rrjedhëse me bankat	7,922	7,489
	16,113	15,397

Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj përbëhen si më poshtë:

	Më 31dhjetor 2016	Më 31dhjetor 2015
Paraja e gatshme dhe në banka	16,113	15,397
Gjendje me BQK (Shënim 7)	36,867	17,572
Rezerva e detyrueshme	(14,808)	(13,507)
	38,172	19,462

Në përputhje me kërkesat e BQK-së në lidhje me rezervën e detyrueshme për qëllime të likuiditetit, Banka duhet të mbajë një minimum prej 10% të depozitave të klientëve me maturitet deri në një vit, si rezerva të detyrueshme. Rezervat e detyrueshme kërkojnë instrumente me likuiditet të lartë, duke përfshirë para të gatshme, llogaritë në BQK, ose në bankat e tjera në Kosovë, si dhe shumat e mbajtura në BQK nuk duhet të

jenë më pak se gjysma e totalit të rezervave të detyrueshme.

Aktivitet me të cilat Banka mund të plotësojë kërkesat e likuiditetit janë depozitat në EUR me BQK-në dhe 50% e ekuivalentit në EUR të parave të gatshme të shprehura në valuta lehtësisht të konvertueshme. Depozitat me BQK-në nuk duhet të jenë më pak se 5% e bazës së depozitave.

7. Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës

	Më 31 dhjetor 2016	Më 31 dhjetor 2015
Rezerva e detyrueshme me BQK	14,808	13,507
Llogari rrjedhëse	22,059	4,065
	36,867	17,572

8. Kredi për klientët

	Më 31 dhjetor 2016	Më 31 dhjetor 2015
Kredi	123,516	108,202
Mbitërheqje	24,361	23,760
	147,877	131,962
Interesi i përlogaritur	804	744
Tarifa disbursimi të shtyra	(725)	(627)
	147,956	132,079
Provizione për humbjet e kredive	(10,028)	(10,002)
Kreditë për klientët	137,928	122,077

Kreditë paraqiten në vlerën nominale, interesi i përlogaritur bazohet në normat nominale të interesit, ndërsa tarifat e shtyra të disbursimit janë tarifa shtesë që janë pjesë e normës efektive të interesit.

Maturiteti për kreditë afatgjata varion nga 1 deri në 20 vjet (2015: 1 deri 20 vjet). Në

2016, norma e interesit për kreditë ndaj klientëve varioi nga 1.5% në 24% p.a (2015: 1.5% në 24% p.a). Banka ka dhënë disa hua me normë interesi në limitin minimal të treguar më lart, të cilat janë norma më të ulëta se ato që ofrohen përgjithësisht nga Banka dhe mbulohen nga kolaterali i parasë së gatshme.

Lëvizjet në provizionet për humbjet e klientëve janë si mëposhtë:

	2016	2015
Provizione për humbjet e kredive në 1 janar	10,002	10,684
Kredi të fshira	(916)	(2,063)
Rimarrje nga kreditë e fshira më herët	944	722
Shpenzimi për vitin	(2)	659
Provizione për humbjet e kredive në 31 dhjetor	10,028	10,002

8. Kredi për klientët (vazhdim)

Kategoria	Me kosto të amortizuar	Provizione për humbje	Gjendja neto	Me kosto të amortizuar	Provizione për humbje	Gjendja neto
Standarde	135,822	1,753	134,069	118,372	1,527	116,845
Në vrotim	2,001	24	1,977	3,505	270	3,235
Nënstandarde	2,078	700	1,378	1,318	265	1,053
Të dyshimta	1,029	525	504	1,849	928	921
Të humbura	7,026	7,026	-	7,035	7,012	23
Totali	147,956	10,028	137,928	132,079	10,002	122,077

9. Investime në letra me vlerë

	Më 31 dhjetor 2016	Më 31 dhjetor 2015
Të mbajtura deri në maturitet		
Bono thesari qeveritare	-	18,375
Obligacione qeveritare	2,812	2,044
Interes i llogaritur	36	204
Gjithsej letra me vlerë të mbajtura deri në maturitet	2,848	20,623
Të vlefshme për shitje		
Bono thesari qeveritare	11,638	986
Obligacione qeveritare	10,219	-
Interes i llogaritur	65	1
Gjithsej letra me vlerë të vlefshme për shitje	21,922	987
Gjithsej investime në letrat me vlerë	24,770	21,610

10. Prona dhe pajisje

	Ndërtesa	Përmirësime në objekte me qira	Mobiljet, instalime dhe pajisje	Kompjutera dhe pajisje të lidhura	Automjete	Gjithsej
Kosto						
Në 1 janar 2015	5,634	661	3,272	1,214	528	11,309
Shtesat	-	54	165	333	28	580
Heqjet nga përdorimit	-	(18)	(45)	(30)	-	(93)
Në 31 dhjetor 2015	5,634	697	3,392	1,517	556	11,796
Shtesat	-	139	254	156	62	611
Heqjet nga përdorimit	-	(29)	(367)	(195)	(76)	(667)
Në 31 dhjetor 2016	5,634	807	3,279	1,478	542	11,740
Zhvlerësimi akumuluar						
Në 1 janar 2015	705	522	2,451	855	388	4,921
Shpenzimi për vitin	141	49	366	130	54	740
Heqjet nga përdorimit	-	(18)	(43)	(30)	-	(91)
Në 31 dhjetor 2015	846	553	2,774	955	442	5,570
Shpenzimi për vitin	141	54	327	164	51	737
Heqjet nga përdorimit	-	(29)	(361)	(190)	(76)	(656)
Në 31 dhjetor 2016	987	578	2,740	929	417	5,651
Vlera Kontabël						
Në 31 dhjetor 2016	4,647	229	539	549	125	6,089
Në 31 dhjetor 2015	4,788	144	618	562	114	6,226

Me 31 dhjetor 2016 dhe 2015 Banka nuk ka ndonjë pronë ose pajisje të vendosur si peng për kolateral.

Vlera kontabël e aktiveve të trupëzuara dhe të patrupëzuara të Bankës në 31 dhjetor 2016 ishte 6,484 mijë EUR duke përfaqësuar

31.55% të Kapitalit të Nivelit të Parë (2015: 6,497 mijë EUR duke përfaqësuar 39.59% të Kapitalit të Nivelit të Parë). Limiti maksimal rregullator është 50% i Kapitalit të Nivelit të Parë. Në vitet 2015 dhe 2016 nuk u raportua tejkallim i kësaj norme.

11. Aktive të patrupëzuara

Programe
kompjuterike

Kosto

Në 1 janar 2015	760
Shtesat gjatë vitit	71
Heqjet	-
Në 31 dhjetor 2015	831
Shtesat gjatë vitit	246
Heqjet	(2)
Në 31 dhjetor 2016	1,075

Amortizimi akumuluar

Në 1 janar 2015	455
Shpenzimi për vitin	105
Në 31 dhjetor 2015	560
Shpenzimi për vitin	121
Në 31 dhjetor 2016	681
Vlera kontabël	
Në 1 janar 2015	305
Në 31 dhjetor 2015	271
Në 31 dhjetor 2016	394

12. Aktive të tjera

	Më 31 dhjetor 2016	Më 31 dhjetor 2015
Parapagime	354	329
Të tjera	489	363
Gjithsej	843	692

13. Detyrime ndaj klientëve

	Më 31 dhjetor 2016	Më 31 dhjetor 2015
Depozita me afat	99,631	86,189
Llogari rrjedhëse	72,123	54,405
Llogari kursimi	12,717	12,110
Depozita Flexi	8,324	7,958
Llogari të bllokuara	3,482	1,473
Interes i llogaritur	1,431	1,616
Gjithsej	197,708	163,751

Llogaritë rrjedhëse nuk sjellin interes. Normat mesatare efektive të interesit për depozitat me afat në vitin 2016 dhe 2015 ishin si vijon:

Viti	1 muaj	3 muaj	6 muaj	1 vit	18 muaj	2 -5 vite
2016	0.071%	1.320%	1.788%	1.835%	3.064%	2.307%
2015	0.124%	2.047%	2.061%	2.601%	2.325%	3.73%

14. Detyrime ndaj bankave

Detyrimet ndaj bankave prej 2,196 EUR (2015: 1,393 mijë EUR) përfaqësojnë llogari rrjedhëse me bankat vendase. Llogaritë rrjedhëse nuk bartin interes.

15. Borxhi i varur

	2015	2014 Korrigjuar
Borxhi i varur	1,000	1,000
Interesi i llogaritur	50	50
Gjithsej	1,050	1,050

Gjatë vitit 2014, Banka nënshkroi një marrëveshje borxhi të varur me Mabetex Properties Sha. Borxhi i varur prej EUR 1,000 thousand bart një normë vjetore interesi prej 7.5% dhe maturohet në 30 prill 2020.

16 . Detyrime të tjera

	Më 31 dhjetor 2016	Më 31 dhjetor 2015
Shpenzimet e llogaritura	238	290
Të tjera taksa të pagueshme	67	91
Të pagueshme për pension dhe asistencë sociale	22	21
Provizione për çështje gjyqësore (shënimi 21)	50	80
Të tjera të ardhura të shtyra	41	36
Provizione për humbje nga garancitë	21	17
Gjithsej	439	535

Lëvizjet për provizionet për humbje nga garancitë e lëshuara nga Banka janë si vijon:

	2016	2015
Provizionet më 1 janar	17	34
Të lëshuara gjatë vitit (shënimi 20)	4	(17)
Provizionet në 31 dhjetor	21	17

17. Ekuiteti dhe rezervat

Kapitali aksionar i nënshkruar dhe paguar i Bankës përbëhet nga 65,534 aksione të zakonshme (2015: 57,729) me vlerë

nominale 256 EUR secili (2015: 256). Struktura aksionare e Bankës është si më poshtë:

	Më 31 dhjetor 2016		Më 31 dhjetor 2015	
	%	Shuma	%	Shuma
Behgjet Pacolli	35	5,843	35	5,147
Afrim Pacolli	33	5,528	33	4,870
Selim Pacolli	14	2,319	14	2,043
Xhabir Kajtazi	12	1,986	12	1,749
Ismet Gjoshi	3	563	3	496
Hasan Hajdari	1	169	1	149
Zyhra Hajdari	1	162	1	143
Të tjerë me më pak se 1%	1	207	1	181
	100	16,777	100	14,778

Mbajtësit e aksioneve të zakonshme kanë të drejtë të marrin dividendë kur deklarohen herë pas here dhe kanë të drejtën e një vote për aksion. Të gjitha aksionet renditen në mënyrë të barabartë në lidhje me aktivet e mbetura të Bankës.

Në përputhje me ligjin nr.04/L-093 për "Bankat, Institucionet Mikrofinanciare, Institucionet Financiare Jobankare"

minimumi i kapitalit të paguar për bankat vendase që veprojnë në Kosovë është 7 milion EUR.

Rezervat e përgjithshme të rrezikut prej 102 mijë (2015: 102 mijë EUR) u krijuan me mbajtjen e fitimit të pashpërndarë me qëllim mbulimin e rreziqeve të përgjithshme me të cilat përballet Banka gjatë rrjedhës normale të biznesit.

18. Të ardhurat neto nga interesi

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2016	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2015
Të ardhurat nga interesi		
Kredi dhënë klientëve	13,041	13,182
Depozita dhe gjendje me bankat	3	-
Investime në letra me vlerë	406	389
Totali i të ardhurave nga interesi	13,450	13,571
Shpenzimet e interesit		
Depozita të klientëve	(2,198)	(2,821)
Borxhi i varur	(75)	(75)
Totali i shpenzimeve të interesit	(2,273)	(2,896)
Të ardhurat neto nga interesi	11,177	10,675

Banka nuk njeh të ardhura nga interesi për kredi jo performuese me më shumë se 90 ditë vonesë.

19. Të ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2016	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2015
Shërbimet bankare	2,295	1,839
Garancitë	61	111
Te ardhurat nga tarifat dhe komisionet	2,356	1,950
Shpenzime për Swift	(678)	(444)
Tarifa për liçensë dhe tarifa të tjera rregullatore	(5)	(10)
Shpenzime për tarifa dhe komisione	(683)	(454)
Te ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet	1,673	1,496

20. Të ardhura të tjera operative

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2016	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2015
Fitimet kapitale	9	-
Kthimi i provizioneve për humbje nga garancitë (shënimi 16)	-	17
Të ardhura të tjera	22	36
Gjithsej	31	53

21. Shpenzimet e tjera operative

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2016	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2015
Shpenzimet e personelit (shih më poshtë)	2,807	2,735
Sigurimi	994	921
Zhvlerësimi	737	740
Qiraja	688	698
Shpenzimet e marketingut dhe reprezentacionit	349	295
Riparimet dhe mirëmbajtja	293	251
Tarifat e sigurimit të depozitave	279	173
Shërbime komunale dhe karburanti	240	242
Provizion për çështje gjyqësore (shënimi 16)	182	80
Tarifa ligjore dhe profesionale	141	231
Shërbime të TI	135	129
Komunikimi	123	116
Amortizimi	121	105
Materialet për zyrë	45	35
Printime	10	8
Udhëtime	6	9
Fshirja e aktiveve të tjera	-	71
Të tjera	741	621
Gjithsej	7,891	7,460

Numri i punonjësve më 31 dhjetor 2016 është 335 (2015: 323).

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2016	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2015
Paga dhe rroga	2,615	2,537
Kontribute për pension	131	128
Kompensime të tjera	61	70
Gjithsej	2,807	2,735

22. Shpenzimet e tatim fitimit

Tatim fitimi në Kosovë llogaritet në shkallën 10 % (2015: 10%) të të ardhurave të tatueshme.

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2016	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2015
Shpenzimi për tatimi aktual	451	327
Gjithsej	451	327

Në vijim paraqitet një barazim i rezultatit kontabël me tatim fitimin:

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2016	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2015
Ftitimi para tatimit në fitimit	5,011	4,037
Tatimi në shkallën 10%	501	404
<i>I rregulluar për:</i>		
Shpenzime jo të zbritshme	31	20
Shpezime shtesë interesi, të zbritshme	(40)	(58)
Të ardhura jo të tatueshme	(41)	(39)
Shpenzimi i tatim fitimit për vitin	451	327

23. Angazhime dhe detyrime të kushtëzuara

Banka lëshon garanci për klientët e saj. Këto instrumente mbartin një rrezik kreditimi të ngjashëm me ato të kredive

të dhëna klientëve. Bazuar në vlerësimet e menaxhmentit, Banka nuk do të pësojë humbje materiale, në lidhje me garancitë më 31 dhjetor 2016.

Garancitë	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2016	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2015
Të siguruara me depozita në mjete monetare	615	712
Të siguruara me kolaterale të tjera	1,388	1,373
	2,003	2,085

Angazhimet për kredi

Kredi të aprovuara por të padisbursuara	3,364	786
Pjesa e papërdorur e linjave të kreditit	8,898	8,577
Limite të kartave të kreditit të pashfrytëzuara	12,262	9,363

Kolaterale të tjera për garanci përfshijnë kryesisht pengjet dhe pasuritë e paluajtshme. Angazhimet përfaqësojnë balancat e

patërhequra të kredive, overdrafteve dhe limiteve të kartave të kreditit të lëshurara klientëve.

Angazhimet për qiranë operative

Banka ka hyrë në angazhime të paanulueshme qiraje si më poshtë:

	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2016	Viti i mbyllur më 31 dhjetor 2015
Brenda një viti	339	111
	339	111

23. Angazhime dhe detyrime të kushtëzuara (vazhdim)

Marrëveshjet e rëndësishme të qirave për Bankën përfshijnë marrëveshjet për qira në degët kryesore të vendosura në qytetet e Prishtinës, Gjakovës, Pejës, Prizrenit, Mitrovicës, Gjilanit, Ferizajt dhe Zyrës Qendrore, duke përjashtuar nëndegët në këto vende. Të pagueshmet e kushtëzuara për qira për këto marrëveshje të rëndësishme

të qirave janë përcaktuar në bazë të angazhimeve të pa anulueshme në bazë të kontratës. Banka ka siguruar se kontratat për qira kanë klauzola mbrojtëse, të paktën 60 ditë për rastet e përfundimit të papritur të qirave. Nuk ka ndonjë kufizim që është i vendosur sipas marrëveshjeve të qirave që do të kishte një ndikim në detyrimin për qira. Një shpalesje e mëtejshme në lidhje me marrëveshjet e qirasë më 31 dhjetor 2016 dhe 2015 është dhënë më poshtë:

31 dhjetor 2016

Dega	Shuma e qirasë operative	Baza për tatim	Tatimi në qira	Shuma minimale e pagesës	Nënqiratë	Detyrimi kontigjent
Dega e Prishtinës	204	199	18	204	33 33	36
Dega e Gjakovës	57	108	10	58	-	8
Dega e Pejës	86	81	7	86	3 4	65
Dega e Prizrenit	42	42	4	42	-	38
Dega e Mitrovicës	54	54	5	54	6 6	12
Dega e Gjilanit	72	69	6	72	-	70
Dega e Ferizajit	77	75	7	77	21 21 21	62
Zyra Qendrore	95	81	7	95	-	48
Gjithsej	687	709	64	688	148	339

31 dhjetor 2015

Dega	Shuma e qirasë operative	Baza për tatim	Tatimi në qira	Shuma minimale e pagesës	Nënqiratë	Detyrimi kontigjent
Dega e Prishtinës	212	185	17	212	33 33	50
Dega e Gjakovës	88	87	8	88	-	13
Dega e Pejës	95	90	8	95	1 2	4
Dega e Prizrenit	46	46	4	46	-	8
Dega e Mitrovicës	54	54	5	54	6 6	6
Dega e Gjilanit	72	69	6	72	-	12
Dega e Ferizajit	77	76	7	77	- - -	14
Zyra Qendrore	55	48	4	55	-	4
Gjithsej	699	655	59	699	81	111

Çështjet gjyqësore

Më 31 dhjetor 2016, ka disa çështje gjyqësore të ngritura kundër Bankës. Banka ka njohur gjatë vitit 2016 provizione për humbjet e mundshme në shumën 50 mijë EUR, në lidhje me çështjet gjyqësore të hapura në datën e raportimit. Veprime ligjore të ndryshme dhe pretendime mund të lindin në të ardhmen kundër Bankës prej

24. Transaksionet me palët e lidhura

Në përputhje me SNK 24 “Dhënia e informacioneve shpjeguese për palët e lidhura”, një palë e lidhur është çdo palë që ka aftësinë për të kontrolluar palën tjetër ose të ushtrojë ndikim të rëndësishëm mbi palën tjetër në marrjen e vendimeve financiare dhe operative.

çështjeve gjyqësore që lidhen me rrjedhën normale të biznesit. Rreziqet e lidhura me to janë analizuar nga menaxhmenti për mundësitë e ndodhjes. Edhe pse rezultati i këtyre çështjeve nuk mund të saktësohet gjithmonë, menaxhmenti beson se nuk ka të ngjarë të rezultojnë detyrime të tjera materiale.

Transaksionet me palët janë bërë në kushte të njëjta me ato që mbizotërojnë në transaksionet në treg.

Në rrjedhën e kryerjes së aktiviteteve bankare, Banka hyn në transaksione të ndryshme biznesi me palët e lidhura dhe gjendjet me aksionarët dhe individët apo shoqëritë e tjera të lidhura më 31 dhjetor 2016 dhe 2015 janë si më poshtë:

	Bordi i Drejtorëve		Menaxhmenti kyç		Aksionarët kryesorë dhe palët e lidhura me ta		Totali	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Kredi dhënë klientëve								
Kredi dhënë klientëve, bruto	9	15	153	71	3,469	3,218	3,631	3,304
Zbritje për zhvlerësim	-	-	(2)	(1)	(4)	(1)	(6)	(2)
Kredi dhënë klientëve, neto	9	15	151	70	3,465	3,217	3,625	3,302
Kolateral në mjete monetare	(9)	-	(148)	-	(3,431)	(3,154)	(3,588)	(3,154)
Ekspozimi neto	-	15	3	70	34	63	37	148
Garancitë	-	-	-	-	455	662	455	662
Kolateral në mjete monetare	-	-	-	-	(455)	(611)	(455)	(611)
Ekspozimi neto	-	-	-	-	-	51	-	51
Depozita të klientëve	16	2	227	43	16,808	17,497	17,051	17,542
Borxhi i varur	-	-	-	-	1,050	1,050	1,050	1,050

Vlera totale e vlerësuar e kolateralit në pasuri të paluajtshme duke llogaritur edhe garancionet, përfutuar nga palët e lidhura më 31 dhjetor 2016 ishte 7,500 mijë EUR. Në 31 dhjetor 2015 vlera e tillë e vlerësuar ishte 7,277 mijë EUR.

Angazhimet e papërdorura për kredi me palët e lidhura më 31 dhjetor 2016, janë 220 mijë EUR (2015: 708 mijë EUR).

24. Transaksionet me palët e lidhura (vazhdim)

Depozita të palëve të lidhura përbejnë 8.6% (2015: 10.7%) të gjendjes totale të depozitave të klientëve. Transaksionet me palët e lidhura gjatë 2016 dhe 2015 janë si në vijim:

	Bordi i Drejtorëve		Menaxhmenti kyç		Aksionarët kryesorë dhe palët e lidhura me ta		Totali	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Të ardhura nga interesi	1	1	6	5	156	133	163	139
Të ardhura nga tarifat dhe komisionet	-	-	-	-	22	26	22	26
Shpenzime interesi	-	-	-	3	379	428	379	431
	1	1	6	8	557	587	564	596

Shpërblimi total për drejtuesit kryesorë të Bankës është si në vijim:

	2016	2015
Përfitimet afatshkurtra të punonjësve për Bordin Drejtues	54	62
Përfitimet afatshkurtra të punonjësve për drejtuesit kryesor	207	209
	261	271

25. Menaxhimi i rrezikut financiar

(a) Hyrje dhe permbledhje

Banka është e ekspozuar ndaj rreziqeve të mëposhtme nga përdorimi i instrumenteve financiarë:

- Rreziku i tregut
- Rreziku i kredisë
- Rreziku i likuiditetit

Ky shënim paraqet informacion rreth ekspozimit të Bankës ndaj secilit rrezik më

sipër, objektivave, politikave dhe proceseve të saj për matjen dhe menaxhimin e rrezikut si dhe menaxhimin e kapitalit të saj.

Kuadri për menaxhimin e rrezikut

Bordi i Drejtorëve ("Bordi") ka përgjegjësi për themelimin dhe mbikëqyrjen e kuadrit të menaxhimit të rrezikut të Bankës. Bordi ka themeluar Komitetin e Aktiveve dhe Detyrimeve ("ALCO"), Komitetin e Likuiditetit, Komitetin e Kredive, Komitetin e Auditimit, dhe Komitetin e Manaxhimit të Rrezikut, të cilët janë përgjegjës për zhvillimin dhe monitorimin e politikave të Bankës mbi

menaxhimin e rrezikut në fushat e tyre specifike. Të gjitha Komitetet kanë anëtar ekzekutiv dhe jo ekzekutiv dhe raportojnë rregullisht tek Bordi i Drejtimit për aktivitetet e tyre.

(a) Hyrje dhe pamje e përgjithshme

Politikat e menaxhimit të rrezikut të Bankës janë krijuar për të identifikuar dhe analizuar rreziqet me të cilat përballet Banka, për të përcaktuar limitet dhe kontrollet e rrezikut, dhe për të monitoruar rreziqet dhe zbatimin e limiteve. Politikat e saj të menaxhimit të rrezikut dhe sistemet rishikohen rregullisht për të reflektuar ndryshimet në tregje, produkte dhe shërbime të ofruara.

Banka synon të zhvillojë një mjedis kontrolli konstruktiv, në të cilin të gjithë punonjësit të kuptojnë rolin dhe detyrimet e tyre.

Komiteti i Auditimit të Bankës është përgjegjës për monitorimin e përputhshmërisë me politikat dhe procedurat për menaxhimin e rrezikut të Bankës dhe për të vlerësuar përshtatshmërinë e kuadrit për menaxhimin e rrezikut në raport me rreziqet me të cilat përballet Banka. Komiteti i Auditimit të Bankës në këto funksione ndihmohet nga Departamenti i Auditit të Brendshëm. Auditit i Brendshëm kryen rishikime në mënyrë të rregullta dhe spontane të kontrollit dhe procedurave për menaxhimin e rrezikut, rezultati i të cilave raportohet tek Komiteti i Auditimit.

Banka operon në kushtet e një krize globale financiare dhe ekonomike në zhvillim e sipër. Zgjerimi i saj i mëtejshëm mund të rezultojë në ndikime negative në pozicionin financiar të Bankës. Menaxhmenti i Bankës monitoron çdo ditë pozicionin e aktiveve dhe detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve, si edhe të zhvillimit të tregjeve financiare ndërkombëtare. Bazuar në këtë, menaxhmenti analizon përfitueshmërinë, likuiditetin dhe koston e fondeve dhe merr masat e përshtatshme në lidhje me rrezikun e kredisë, të tregut (kryesisht normës të interesit) dhe likuiditetit, duke kufizuar kështu efektet negative të mundshme nga kriza financiare dhe ekonomike globale. Në këtë

mënyrë Banka i përgjigjet sfidave të tregut, duke mbajtur një pozicion të mjaftueshëm likuid dhe të kapitalit.

(b) Rreziku i kredisë

Rreziku i kredisë është rreziku i humbjeve financiare të Bankës nëse një klient ose kundërparti e një instrumenti financiar dështon në përmbushjen e detyrimeve kontraktuale, dhe lidhet kryesisht me kredi dhe paradhënie ndaj klientëve dhe bankave të tjera. Për qëllime të raportimit financiar Banka merr në konsideratë dhe konsolidon të gjithë elementët e ekspozimit ndaj rrezikut të kredisë (rreziku i mospagës të huamarrësit individual, rreziku i vendit dhe rreziku i sektorit).

Manaxhimi i rrezikut të kredisë

Bordi i Drejtorëve i ka deleguar Komitetit të Kredisë përgjegjësinë për monitorimin e rrezikut të kredisë. Një departament i veçantë i Rrezikut Kreditor është përgjegjës për menaxhimin e rrezikut kreditor të bankës. Menaxhimi i ekspozimit të rrezikut të kredisë për huamarrësit nga Komiteti i Rrezikut kryhet nëpërmjet analizave të rregullta të besueshmërisë së huamarrësit. Ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë gjithashtu menaxhohet pjesërisht duke përfutur kolateral dhe garanci.

Analiza e cilësisë së kredisë

Tabelat më poshtë paraqesin informacione mbi cilësinë kreditore të aktiveve financiare dhe zbritjet për zhvlerësime/humbje krijuar nga Banka kundrejt këtyre aktiveve.

Tabela më poshtë paraqet rastin më të keq të ekspozimit ndaj rrezikut të kredisë për Bankën më 31 dhjetor 2016 dhe 2015, pa marrë në konsideratë ndonjë kolateral të mbajtur ose mbrojtje të tjera ndaj rrezikut të kredisë, të bashkëngjitura. Për pasuritë financiare, ekspozimet e mëposhtme paraqesin vlerën e mbartur ashtu siç është raportuar në pasqyrën e pozicionit financiar

	Kredi dhënë klientëve		Investime në letra me vlerë		Gjendja mebankat dhe BQK		Garancitë financiare	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015

Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë

Vlera e bartur	137,928	122,077	24,770	21,610	44,789	25,061	-	-
Shuma e angazhuar/garantuar	-	-	-	-	-	-	2,003	2,085
	137,928	122,077	24,770	21,610	44,789	25,061	2,003	2,085

Me kosto të amortizuar

Standarde	135,822	118,372	24,770	21,610	44,789	25,061	-	-
Në vrojtim	2,001	3,505	-	-	-	-	-	-
Nënstandarde	2,078	1,318	-	-	-	-	-	-
Të dyshimta	1,029	1,849	-	-	-	-	-	-
Të humbura	7,026	7,035	-	-	-	-	-	-
Totali	147,956	132,079	24,770	21,610	44,789	25,061	-	-
Zbritja për zhvlerësim (individual dhe në grup)	(10,028)	(10,002)	-	-	-	-	-	-
Vlera kontabël neto	137,928	122,077	24,770	21,610	44,789	25,061	-	-

Zëra jashtë bilancit: ekspozimi maksimal

Garanci financiare: rrezik i ulët/i pranueshëm	-	-	-	-	-	-	2,003	2,085
Angazhime/garanci totale	-	-	-	-	-	-	2,003	2,085
Provizionet e njohura si detyrim	-	-	-	-	-	-	(21)	(17)
Ekspozimi total	-	-	-	-	-	-	1,982	2,068

	2016				2015			
	Indi-vidë	Mikro	Korpo-rata	Totali i kredive	Indi-vidë	Mikro	Korpo-rata	Totali i kredive

Kredi dhe paradhënie klientëve

Shuma bruto totale	50,014	25,915	72,027	147,956	40,866	22,753	68,460	132,079
Zbritje për zhvlerësim (individuale dhe kolektive)	(2,048)	(2,236)	(5,744)	(10,028)	(1,727)	(1,921)	(6,354)	(10,002)

Vlera e kontabël neto   **47,966**   **23,679**   **66,283**   **137,928**   **39,139**   **20,832**   **62,106**   **122,077**

Me kosto të amortizuar

Standarde	47,827	23,084	64,912	135,823	38,691	20,084	59,597	118,372
Në vrojtim	407	445	1,149	2,001	617	553	2,335	3,505
Nënstandarde	147	367	1,563	2,077	177	231	910	1,318
Të dyshimta	377	275	377	1,029	316	528	1,005	1,849
Të humbura	1,256	1,744	4,026	7,026	1,065	1,357	4,613	7,035

Totali Bruto   **50,014**   **25,915**   **72,027**   **147,956**   **40,866**   **22,753**   **68,460**   **132,079**

Minus: zbritje për kredi të zhvlerësuar individualisht	(1,479)	(1,955)	(4,817)	(8,251)	(1,265)	(1,673)	(5,266)	(8,204)
--	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Minus: zbritje për kredi të zhvlerësuar në grup	(569)	(281)	(927)	(1,777)	(462)	(248)	(1,088)	(1,798)
Totali i zbritjes për zhvlerësim	(2,048)	(2,236)	(5,744)	(10,028)	(1,727)	(1,921)	(6,354)	(10,002)

Kredi me kushte të rinegociuara

Vlera kontabël	359	715	3,743	4,817	266	852	4,608	5,726
Zbritje për zhvlerësim	(125)	(442)	(2,555)	(3,123)	(64)	(440)	(2,947)	(3,451)
Vlera e kontabël neto	234	273	1,188	1,694	202	412	1,661	2,275

Kredi në vonesë

Jo në vonesë	46,676	21,871	60,599	129,146	38,036	18,822	57,672	114,530
Në vonesa 1 - 30 ditë	1428	1,450	5,711	8,589	846	1,496	5,209	7,551
Në vonesa 31 - 90 ditë	532	723	2,334	3,589	724	723	1,303	2,750
Në vonesa 91 - 365 ditë	480	504	252	1,236	582	748	1,420	2,750
Në vonesa mbi 365 ditë	898	1,367	3,131	5,396	678	964	2,856	4,498
	50,014	25,915	72,027	147,956	40,866	22,753	68,460	132,079

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku i kredisë (vazhdim)

Analiza e cilësisë së kredisë (vazhdim)

Zhvlerësime dhe provizionime

Provizionet totale që kërkohen nga Rregullorja e BQK për "Menaxhimin e Rrezikut të kredisë" (shih 3.(f)(vii)) përfshijnë humbje të ndodhura/pësuara në datën e raportimit ("modeli i humbjeve të shkaktuara") dhe humbjet e pritshme.

Banka vlerëson probabilitetin e dështimit në pagim të kundërparive, duke përdorur mjete të brendshme rankimi/renditje të përshtatshme për kategori të ndryshme kundërpastish. Mjete të tilla kombinojnë analizën dhe gjykimin dhe janë të vlefshme, kur është e përshtatshme, duke u krahasuar me të dhëna të jashtme të disponueshme.

Kundërpastitë janë segmentuar në pesë kategori dhe klasifikimi i Bankës, i cili është treguar më poshtë, reflekton intervalin e probabilitetit të dështimit, të përcaktuar për çdo kategori. Ekspozimet lëvizin midis kategorive kur vlerësimi i i probabilitetit të dështimit ndryshon. Mjetet e rankimit rishikohen në mënyrë të vazhdueshme, përmirësohen dhe validohen nga Banka.

Kreditë janë rankuar/renditur nga A në E në sistemin e brendshëm të rankimit të rrezikut të kredisë:

- A Standarde
- B Në vrotim
- C Nënstandarde
- D Të dyshimta
- E Të humbura

Banka raporton klasifikimin e humarrësve të saj, tek BQK dhe Regjistri i Kredisë së Kosovës. Politika e provizionimit për këto kredi është detajuar në shënimin 3.(f) (vii).

Vlerësimet individuale dhe kolektive të portofolit të kredisë

Për qëllime të manaxhimit të brendshëm, Banka veçon kreditë në kredi që vlerësohen

individualisht për zhvlerësim: këto janë kredi të klasifikuara si nënstandarte ose më ulët. Të gjitha kreditë e tjera analizohen kolektivisht/në grup për qëllime të vlerësimit për zhvlerësim.

Politika e Bankës kërkon rishikimin e kredive individuale dhe paradhënies ndaj klientëve të cilat janë mbi kufijtë e materialitetit prej 100 mijë EUR (2015: 100 mijë EUR) së paku në baza tremujore kur rrethanat individuale e kërkojnë këtë gjë.

Kredi në vonesë por të pazhvlerësuar

Kredive dhe letrave me vlerë, të cilave u ka kaluar afati, por nuk janë zhvlerësuar janë ato kredi, ku interesit kontraktual ose pagesave të principalit ju ka kaluar afati, por Banka beson se zhvlerësimi nuk është i përshtatshëm në bazë të nivelit të sigurisë/kolateralit të disponueshëm dhe/ apo në stadin e mbledhjes së shumave që i detyrohen Bankës.

Kredi me kushte të rinegociuara

Kredi me kushte të rinegociuara/ndryshuara janë kredi të cilat janë ristrukturuar për shkak të përkeqësimit të situatës financiare të klientit dhe ku Banka ka bërë lëshime të cilat nuk do të bënte në rast të kundërt. Pasi huaja është ristrukturuar ajo mbetet në këtë kategori, pavarësisht performancës së kënaqshme pas ristrukturimit.

Politika e fshirjes

Banka fshin një kredi (dhe çdo zbritje për zhvlerësim të lidhur me të) me vendimin e Bordit Drejtues, në përputhje me rregulloren e Bankës Qendrore të Kosovës. Vendimi i fshirjes merret pas marrjes në konsideratë të informacioneve të tilla si ndodhja e ndryshimeve të rëndësishme në situatën financiare të huamarrësit/emetuesit, të tilla që huamarrësi/emetuesi nuk mund të paguajnë më detyrimin ose që të ardhurat nga kolaterali nuk do të jenë të mjaftueshme për të mbuluar ekspozimin total. Shuma totale e fshirë gjatë vitit 2016, ishte 916 mijë EUR (2015: 2,063 mijë EUR).

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku i kredisë (vazhdim)

Analiza e cilësisë së kredisë (vazhdim)

Depozita në banka

Ekspozimet ndërbankare monitorohen nga afër çdo ditë nga menaxhimi i rrezikut dhe Departamenti i Thesarit. Banka kufizon depozitat e saj dhe transaksionet e tjera bankare me bankat lokale të shëndetshme apo me bankat ndërkombëtare. Para se një marrëdhënie biznesi të nisë me një bankë të caktuar, Departamenti i rrezikut dhe i menaxhimit kryejnë një analizë të gjendjes financiare të institucionit. Performanca financiare e palëve të tjera monitorohet vazhdimisht. Për më tepër, të gjitha

bankat korrespondente, si dhe emetuesit e obligacioneve në të cilat Banka ka ekspozime të investimeve, monitorohen vazhdimisht për renditjen e tyre nga agjencitë ndërkombëtare të vlerësimit si: Standard & Poor's (S & P), Fitch dhe Moody's.

Në përputhje me rregulloren e re mbi ekspozimet e mëdha të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës, bankat nuk duhet të kenë ekspozim total të rrezikut të kredisë ndaj palëve të lidhura që tejkalon 15% të kapitalit rregullator të nivelit të parë.

Kreditë dhe paradhëniet ndaj bankave janë dhënë pa kolateral. Tabela më poshtë paraqet llogaritë rrjedhëse të bankave dhe depozitat me afat me bankat korrespondente sipas rankimit kreditor:

Më 31 dhjetor	2016	2015
AA+ to AA-	4,948	3,389
A+ to A-	-	3,973
BBB+ to B-	770	1
Jo të rankuara	92	126
Bankat Lokale	2,112	-
	7,922	7,489

Investimet në letrat me vlerë

Investimet në letrat me vlerë janë vetëm me Qeverinë e Kosovës. Këto letra me vlerë nuk janë të rankuara. Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë paraqitet nga vlera kontabël e çdo aktivi financiar në pasqyrën e pozicionit financiar.

Angazhimet për kredi dhe garancitë financiare

Ekspozimi maksimal nga garancitë financiare përfaqëson shumën maksimale që Banka duhet të paguajë nëse garancia kërkohet, e cila mund të jetë në mënyrë të konsiderueshme më e madhe se shuma e njohur si detyrim. Ekspozimi maksimal i kredisë për angazhimet e kreditimit është shuma e plotë e angazhimit.

Politikat e zbutjes dhe kontrollit të limiteve të rrezikut

Banka menaxhon kufijtë dhe kontrollon përqendrimet e riskut të kredisë kudo që ata janë të identifikuar në mënyrë të veçantë kundrejt palëve individuale dhe grupeve, dhe palëve të tjera të lidhura.

Banka strukturon nivelet e rrezikut të kredisë që ajo ndërmerr duke vendosur kufizime në shumën e pranuar në lidhje me një huamarrës, ose grup huamarrës, dhe për segmentet gjeografike dhe industriale. Rreziqe të tilla monitorohen rregullisht dhe i nënshtrohen një rishikimi vjetor, ose më të shpeshtë, nëse është e nevojshme.

Ekspozimi ndaj rrezikut të kreditimit manaxhohet përmes një analize të rregullt të aftësisë së huamarrësit dhe huamarrësve të mundshëm për të përmbushur shlyerjen e detyrimeve të interesit dhe të principalit dhe duke ndryshuar këto limite kreditimi, kur është e përshtatshme. Kontrollat e tjera dhe masat reduktuese janë përshkruar më poshtë.

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku i kredisë (vazhdim)

Politikat e zbutjes dhe kontrollit të limiteve të rrezikut (vazhdim)

Kolaterali i mbajtur dhe përmirësime kreditore të tjera dhe efekti i tyre financiar

Banka mban kolateral kundrejt kredive dhe paradhënieve ndaj klientëve në formën e interesave hipotekore mbi prona dhe pengje mbi aktive të luajtshme. Vlerësimi i vlerës së drejtë bazohet në vlerën e kolateralit të vlerësuar në momentin e huadhënies. Zakonisht nuk mbahet kolateral për kredi dhe paradhënie ndaj bankave. Një vlerësim i vlerës së drejtë të kolateralit dhe mbrojtjeve të tjera kundrejt kredive paraqitet më poshtë:

	2016		2015	
	Kredi dhe paradhënie klientëve	Vlera e drejtë e kolateralit	Kredi dhe paradhënie klientëve	Vlera e drejtë e kolateralit
Hipoteka	33,492	33,419	22,697	22,520
Kolateral në mjete monetare	4,169	4,168	4,604	4,509
Pengje	64,508	53,841	51,600	44,241
Miks (hipoteke dhe peng)	41,198	41,138	50,444	50,054
Pa kolateral	4,589	-	2,734	-
Totali	147,956	132,566	132,079	121,324

Përqendrimi i rrezikut të kredisë

Më 31 dhjetor 2016, një ekspozim që tejkalon 10% të kapitalit të nivelit të parë përfaqëson 1.55% (2015: 3.16%) të portofolit total të kredive. Ekspozimi ndaj palëve të lidhura më 31 dhjetor 2016, përfaqëson 19.93% (2015: 28.5%) të kapitalit të nivelit të parë. Pjesa më e madhe e ekspozimit me palët e lidhura

mbulohet me kolateral në mjete monetare që përfaqëson 17.54% (2015: 5.5%) të kapitalit të nivelit të parë.

Banka monitoron përqendrimin e rrezikut të kredisë sipas sektorëve dhe vendndodhjeve gjeografike. Një analizë e përqendrimit të rrezikut të kredisë në datën e raportimit është paraqitur më poshtë:

	Kredi klientëve		Investime në letra me vlerë		Gjendja me bankat dhe BQK		Garancitë financiare	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Përqendrimi sipas sektorëve								
Korporata	66,283	62,106	-	-	-	-	1,198	1,922
Qeveria	-	-	24,770	21,610	-	-	-	-
Bankat	-	-	-	-	44,789	25,061	-	-
Individët	47,966	39,139	-	-	-	-	-	-
Mikro bizneset	23,679	20,832	-	-	-	-	805	163
Totali	137,928	122,077	24,770	21,610	44,789	25,061	2,003	2,085
Përqendrimi sipas vendndodhjes								
Vendet e BE	-	-	-	-	5,810	7,363	-	-
Republika e Kosovës	137,928	122,077	24,770	21,610	38,979	17,698	2,003	2,085
Totali	137,928	122,077	24,770	21,610	44,789	25,061	2,003	2,085

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(c) Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimet në çmimet e tregut, siç janë normat e interesit, çmimet e kapitalit, normat e këmbimit valutor dhe shpërndarjet e kredive (që nuk lidhen me ndryshimet në situatën kreditore të emetuesit / huamarrësti), do të ndikojnë në të ardhurat e Bankës ose në vlerën e investimeve të saj në instrumentet financiare. Objektivi i menaxhimit të rrezikut të tregut është që të menaxhojë dhe kontrollojë ekspozimet ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, duke optimizuar kthimin ndaj rrezikut.

Rreziku i normave të interesit

Rreziku i normës së interesit përbëhet nga rreziku që flukset monetare të ardhshme do të luhaten nga ndryshimet e normës së interesit të tregut dhe rreziku që maturiteti i aktiveve interesprurëse ndryshon nga maturiteti i detyrimeve interesmbartëse të përdorura për të financuar këto aktive. Gjatësia e kohës për të cilën norma e interesit është e fiksuar në një instrument financiar, tregon se deri në çfarë mase është e ekspozuar ndaj rrezikut të normës së interesit. Aktivitetet dhe depozitat e konsumatorëve kanë norma fikse interesi.

Operacionet e Bankës janë subjekt i rrezikut të luhatjeve të normave të interesit deri në masën që aktivitetet dhe detyrimet që mbartin interes maturohen ose rivlerësohen në kohe të ndryshme ose shuma të ndryshme. Banka përpaket të zvogëlojë këtë rrezik duke monitoruar datat e rivlerësimit të aktiveve dhe detyrimeve të saj. Përveç kësaj, efekti aktual do të varet nga një numër faktorësh të tjerë, duke përfshirë masën në të cilën pagesat janë bërë me heqje ose më vonë se data e kontraktuar dhe variacionet në ndjeshmërinë e normës së interesit brenda periudhave të rivlerësimit dhe ndërmjet monedhave.

Në baza tremujore mbahen takime të Menaxhimit të rrezikut operacional, ku diskutohen çështjet e mëposhtme:

- Raporti mbi Rrezikun Operacional që përgatitet nga Departamenti i Rrezikut
- Raporti mbi Rrezikun e Likuiditetit dhe të Tregut që përgatitet nga Departamenti i Rrezikut
- Raporti mbi Rrezikun e normës së interesit Raporti përgatitet nga Departamenti i Rrezikut. Raporti detajon normat e interesit të Bankës në krahasim me normat e interesit të tregut dhe jep detaje të ndryshimeve në normat e interesit në treg, çdo luhatje të pazakontë etj.

Departamenti i Rrezikut në një bazë të vazhdueshme monitoron rrezikun e normave të interesit përmes monitorimit të kushteve të tregut dhe duke marrë vendime të nevojshme të ri-çmimit ose rialokimit me miratimin e Komitetit të Pasurive dhe Detyrimeve. Një raport në lidhje me këtë monitorim është përgatitur dhe paraqitur në mbledhjen e Komiteti të Pasurive dhe Detyrimeve. Masat e nevojshme merren nëse normat e interesit ndryshojnë negativisht. Raporti përfshin analizë mbi depozituesit e mëdhenjë, ndikimin e tyre në normat e depozitave, investimet dhe analizën e letrave me vlerë, normat mesatare të interesit në llogaritë e klientëve, analiza të rrezikut të likuiditetit, etj.

Ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë

Operacionet e Bankës janë subjekt i rrezikut të luhatjeve të normave të interesit deri në masën që aktivet që fitojnë interes dhe detyrimet që mbartin interes maturohen ose rivlerësohen në kohë të ndryshme ose

shuma të ndryshme. Në rastin e aktiveve dhe detyrimeve me normë të ndryshueshme, Banka është e ekspozuar edhe ndaj rrezikut bazë, që është diferenca në karakteristikat e riçmimit të indekseve të ndryshme të normave luhatëse, të tilla si norma e kursimit, LIBOR dhe lloje të ndryshme të interesit. Aktivitetet e menaxhimit të rrezikut synojnë të optimizojnë të ardhurat neto nga interesi bazuar mbi nivelet e normave të interesit të tregut në përputhje me strategjitë e biznesit të Bankës.

Aktivitetet e menaxhimit të rrezikut të aktiveve dhe detyrimeve janë kryer në kontekst të ndjeshmërisë së Bankës ndaj ndryshimeve në normat e interesit. Në mjediset e rënies së normave të interesit, marzhi i fitimit do të ngushtohet, derisa normat e interesit në detyrime do të ulen me një përqindje më të ulët në krahasim me normat e interesit të aktiveve. Megjithatë, efekti aktual do të varet nga faktorë të ndryshëm, duke përfshirë edhe stabilitetin e ekonomisë, mjedisit dhe nivelin e inflacionit.

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(c) Rreziku i tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë (vazhdim)

Normat e kthimit mesatare efektive të kategorive të rëndësishme të aktiveve dhe detyrimeve financiare të Bankës me 31 dhjetor 2016 dhe 2015 janë si në vijim:

	USD		EUR		CHF	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Aktivitet						
Paraja e gatshme dhe në banka	-	0.01	0.02	-	(0.27)	-
Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës	-	-	(0.40)	-	-	-
Kredi për klientët	-	-	9.20	10.88	-	-
Investime financiare të mbajtura deri në maturim	-	-	2.94	1.45	-	-
Investime në letra me vlerë të vlefshme për shitje	-	-	0.69	1.40	-	-
Detyrimet						
Depozita të klientëve	0.23	0.33	1.09	1.4	-	0.01
Borxhi i varur	-	-	7.50	7.5	-	-

Menaxhimi i rrezikut të normave të interesit kundrejt limiteve të hendekut të normave të interesit plotësohet duke monitoruar ndjeshmërinë e aktiveve dhe detyrimeve financiare të Bankës ndaj disa skenareve

standarde dhe jo-standarde të normave të interesit. Skenarët standardë përfshijnë një rënie dhe rritje paralele 1 % në lakoren e kthimit.

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(c) Rreziku i tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj rrezikut të normave të interesit (vazhdim)

Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës ndaj një rritje apo zbritje në tregun e normave të interesit (duke supozuar se nuk ka lëvizje asimetrike në lakoren e pëqindjeve dhe një pozitë financiare të qëndrueshme) është si vijon:

Efekti i vlerësuar i fitimit (humbjes)	Skenari deri në 1 vit		Skenari mbi 1 vit	
	100 bp	100 bp	100 bp	100 bp
	Rritje	Ulje	Rritje	Ulje
2016	(37)	41	45	(45)
2015	(32)	29	47	(47)

Tabela në vijim tregon instrumentet financiare që sjellin dhe që nuk sjellin interes sipas datës se maturimit:

31 dhjetor 2016	Deri 1 muaj	1-3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vjet	Mbi 5 vjet	Jo interes mbar-tëse	Totali
-----------------	-------------	----------	----------	-----------	----------	------------	----------------------	--------

Aktivët

Paraja e gatshme dhe në banka	-	-	-	-	-	-	16,113	16,113
Gjendja me BQK	-	-	-	-	-	-	36,867	36,867
Inves-timet në letra me vlerë - norma fikse	-	-	7,544	507	4,654	12,065	-	24,770

Kredi klientëve - norma fikse	3,693	3,641	4,796	19,351	72,719	33,728	-	137,928
Aktive të tjera	-	-	-	-	-	-	489	489
Totali	3,693	3,641	12,340	19,858	77,373	45,793	53,469	216,167

Detyrimet

De-pozita të klientëve - norma fikse	101,422	3,569	7,942	46,953	37,790	32	-	197,708
De-pozita të bankave	2,196	-	-	-	-	-	-	2,196
Borxh i varur - norma fikse	-	-	-	-	-	1,050	-	1,050
Detyrime të tjera	-	-	-	-	-	-	238	238
Totali	103,618	3,569	7,942	46,953	37,790	1,082	238	201,192

Hen-deku	(99,925)	72	4,398	(27,095)	39,583	44,711	53,231	14,975
-----------------	-----------------	-----------	--------------	-----------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Hen-deku kumulativ	(99,925)	(99,853)	(95,455)	(122,550)	(82,967)	(38,256)	14,975	-
---------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	------------------	-----------------	-----------------	---------------	----------

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(c) Rreziku i tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj rrezikut të normave të interes (vazhdim)

31 dhjetor 2015	Deri 1 muaj	1-3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vjet	Mbi 5 vjet	Jo interes mbar-tëse	Totali
-----------------	-------------	----------	----------	-----------	----------	------------	----------------------	--------

Aktivët

Paraja e gatshme dhe në banka	-	-	-	-	-	-	15,397	15,397
Gjendja me BQK	-	-	-	-	-	-	17,572	17,572
Investimet në letra me vlerë - norma fikse	2,498	10,119	3,735	4,256	1,002	-	-	21,610
Kredi klientëve - norma fikse	2,326	3,131	6,676	14,669	69,331	25,944	-	122,077
Aktive të tjera	-	-	-	-	-	-	363	363
Totali	4,824	13,250	10,411	18,925	70,333	25,944	33,332	177,019

Detyrimet

Depozita të klientëve - norma fikse	25,487	3,005	6,924	34,957	36,985	514	55,879	163,751
Depozita të bankave	-	-	-	-	-	-	1,393	1,393
Borxh i varur - norma fikse	-	-	-	-	1,050	-	-	1,050
Detyrime të tjera	-	-	-	-	-	-	290	290
Totali	25,487	3,005	6,924	34,957	38,035	514	57,562	166,484

Hendeku	(20,663)	10,245	3,487	(16,032)	32,298	25,430	(24,230)	10,535
----------------	-----------------	---------------	--------------	-----------------	---------------	---------------	-----------------	---------------

Hendeku kumulativ	(20,663)	(10,418)	(6,931)	(22,963)	9,335	34,765	10,535	-
--------------------------	-----------------	-----------------	----------------	-----------------	--------------	---------------	---------------	----------

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(c) Rreziku i tregut (vazhdim)

Rreziku i monedhës

Banka është e ekspozuar ndaj rrezikut të monedhës nëpërmjet transaksioneve në monedhë të huaj. Banka sigurohet se ekspozimi neto mbahet në nivele të pranueshme duke shitur dhe blerë monedha

të huaja me kursin “spot” kur është e nevojshme që të rregullohen balancat afatshkurtra.

Rreziku i monedhës së huaj nuk është i rëndësishëm, meqë pjesa më e madhe e transaksionve të Bankës janë në monedhën vendase. Monedhat e huaja me të cilat Banka operon janë Dollari Amerikan (USD) Franga Zvicerane (CHF) dhe GBP. Normat e përdorura për këmbim më 31 dhjetor 2015 dhe 2014 janë si në vijim:

	2016	2015
Monedha	EUR	EUR
1 USD	0.9487	0.9185
1 CHF	0.9312	0.9229
1 GBP	1.1680	1.3624

Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës ndaj një rritje apo zbritje në kursin e këmbimit është si në vijim:

	USD		CHF		GBP	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Ndjeshmëria ndaj kursit	5%	5%	5%	5%	5%	5%

Fitim ose humbje

+5% EUR	(0.30)	(0.25)	-	0.80	-	-
- 5% EUR	0.30	0.25	-	(0.80)	-	-

Ekspozimi i Bankës ndaj rrezikut të monedhave të huaj, i shprehur në ekuivalentë të Euro-s është si në vijim:

31 dhjetor 2015	EUR	USD	CHF	GBP	Totali
Aktivët					
Paraja e gatshme dhe në banka	8,625	4,123	3,173	192	16,113
Gjendja me BQK	36,867	-	-	-	36,867
Investimet në letra me vlerë	24,770	-	-	-	24,770
Kredi klientëve	137,928	-	-	-	137,928
Aktive të tjera	489	-	-	-	489
	208,679	4,123	3,173	192	216,167
Detyrimet					
Depozita të klientëve	190,214	4,129	3,173	192	197,708
Depozita të bankave	2,196	-	-	-	2,196
Borxhi i varur	1,050	-	-	-	1,050
Detyrime të tjera	238	-	-	-	238
	193,698	4,129	3,173	192	201,192
Pozicioni neto në valutë të huaj	14,801	(6)	-	-	14,795
31 dhjetor 2015					
Aktivët					
Paraja e gatshme dhe në banka	8,194	2,832	4,314	57	15,397
Gjendja me BQK	17,572	-	-	-	17,572
Investimet në letra me vlerë	21,610	-	-	-	21,610
Kredi klientëve	122,077	-	-	-	122,077
Aktive të tjera	363	-	-	-	363
	169,816	2,832	4,314	57	177,019
Detyrimet					
Depozita të klientëve	156,564	2,832	4,299	56	163,751
Depozita të bankave	1,393	-	-	-	1,393
Borxhi i varur	1,050	-	-	-	1,050
Detyrime të tjera	290	-	-	-	290
	159,297	2,832	4,299	56	166,484
Pozicioni neto në valutë të huaj	10,519	-	15	1	10,535

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që Banka nuk do të jetë më në gjendje të përmbushë detyrimet e saj nga detyrimet financiare.

Qasja e Bankës për administrimin e likuiditetit është që të sigurojë, sa më shumë që është e mundur, që gjithmonë të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të përmbushur detyrimet

në kohë, në kushte normale dhe nën presion, pa pësuar humbje të papranueshme apo pa rrezikuar të dëmtojë reputacionin e Bankës.

Banka monitoron likuiditetin e saj në baza ditore në mënyrë që të menaxhojë detyrimet e saj kur janë të pagueshme.

Ekspozimi ndaj rrezikut të likuiditetit

Fondet mblihen duke përdorur një segment instrumentesh që përfshijnë depozita të klientëve, borxhe të varura dhe kapital aksionar.

Fleksibiliteti kufizon varësinë ndaj secilit prej burimeve të financimit dhe zakonisht ul koston e financimit. Banka përpiqet të ruaj një ekuilibër midis financimit të vazhdueshëm dhe fleksibiliteti nëpërmjet përdorimit të detyrimeve me maturitete të ndryshme. Banka vazhdimisht vlerëson rrezikun e likuiditetit duke identifikuar dhe monitoruar ndryshime në financime të nevojshme, të kërkuara për të arritur qëllimet e biznesit në terma të strategjisë së përgjithshme të Bankës. Për më tepër Banka mban një portfol të aktiveve likuide si pjesë e strategjisë së menaxhimit të rrezikut të likuiditetit.

Menaxhimi i rrezikut të likuiditetit

Maturiteti kontraktual i mbetur i aktiveve dhe detyrimeve financiare

Tabela e mëposhtme tregon flukset monetare të skontuara të detyrimeve financiare të Bankës në bazë të maturitetit kontraktual më të hershëm të mundshëm. Banka pret që flukset monetare të këtyre instrumenteve të ndryshojnë në mënyrë të rëndësishme nga analiza. Për shembull, depozitat në të parë pritet të kenë një gjendje të qëndrueshme ose një rritje të gjendjes.

31 dhjetor 2015	Deri 1 muaj	1-3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vjet	Mbi 5 vjet	Me maturitet të pacaktuar	Totali
-----------------	-------------	----------	----------	-----------	----------	------------	---------------------------	--------

Aktivet

Paraja e gatshme dhe në banka	16,113	-	-	-	-	-	-	16,113
Gjendja me BQK	22,058	-	-	-	-	-	14,808	36,866
Investimet në letra me vlerë	-	-	7,545	507	4,654	12,065	-	24,771
Kredi klientëve	3,693	3,641	4,796	19,351	72,719	33,728	-	137,928
Aktive të tjera	489	-	-	-	-	-	-	489
Totali	42,353	3,641	12,341	19,858	77,373	45,793	14,808	216,167

Detyrimet

Depozita të klientëve	101,422	3,569	30,192	24,703	37,790	32	-	197,708
Depozita të bankave	2,196	-	-	-	-	-	-	2,196
Borxhi i varur	-	-	-	-	-	1,050	-	1,050
Detyrime të tjera	238	-	-	-	-	-	-	238
Totali	103,856	3,569	30,192	24,703	37,790	1,082	-	201,192
Hendeku	(61,503)	72	(17,851)	(4,845)	39,583	44,711	14,808	14,975
Hendeku kumulativ	(61,503)	(61,431)	(79,282)	(84,127)	(44,544)	167	14,975	-

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i likuiditetit (vazhdim)

31 dhjetor 2015	Deri 1 muaj	1-3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vjet	Mbi 5 vjet	Me maturitet të pacaktuar	Totali
Aktivët								
Paraja e gatshme dhe në banka	15,397	-	-	-	-	-	-	15,397
Gjendja me BQK	4,065	-	-	-	-	-	13,507	17,572
Investimet në letra me vlerë	2,498	10,119	3,735	4,256	1,002	-	-	21,610
Kredi klientëve	2,326	3,131	6,676	14,669	69,331	25,944	-	122,077
Aktive të tjera	363	-	-	-	-	-	-	363
Totali	24,649	13,250	10,411	18,925	70,333	25,944	13,507	177,019
Detyrimet								
Depozita të klientëve	81,366	3,005	6,924	34,957	36,985	514	-	163,751
Depozita të bankave	1,393	-	-	-	-	-	-	1,393
Borxhi i varur	-	-	-	-	1,050	-	-	1,050
Detyrime të tjera	290	-	-	-	-	-	-	290
Totali	83,049	3,005	6,924	34,957	38,035	514	-	166,484
Hendeku	(58,400)	10,245	3,487	(16,032)	32,298	25,430	13,507	10,535
Hendeku kumulativ	(58,400)	(48,155)	(44,668)	(60,700)	(28,402)	(2,972)	10,535	-

(e) Manaxhimi i rrezikut të kapitalit

Banka e menaxhon kapitalin e vet për të siguruar se do të jetë në gjendje të vazhdojë sipas parimit të vijueshmërisë ndërsa maksimizon kthimin tek aksionarët përmes përmirësimit të raportit të borxhit dhe kapitalit.

Struktura e kapitalit të Bankës përbëhet nga kapitali i aksionar, rezervat dhe fitimi i pashpërndarë

Kapitali rregullator

Banka monitoron adekuatshmërinë e kapitalit duke përdorur ndër masa të tjera, rregullat dhe normat e vendosura nga Banka Qendrore e Kosovës (BQK). Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit është raporti i

kapitalit rregullator ndaj aktiveve të peshuara me rrezik, zërave jashtë bilancit dhe rreziqeve të tjerë, i shprehur në përqindje. Minimumi i kërkuar i Raportit të Adekuatshmërisë së Kapitalit është 8% për Kapitalin e Nivelit të Parë dhe 12% për totalin e fondeve të veta.

Aktivët e peshuara me rrezikun (APR-të)

Aktivët peshohen sipas kategorive të gjera të rrezikut kombëtar, duke iu caktuar një peshë rreziku në përputhje me shumën e vlerësuar të kapitalit që konsiderohet të jetë e nevojshme për t'i mbështetur ato. Zbatohen gjashtë kategori të peshimit të rrezikut: (0%, 20%, 50%, 75%, 100%, dhe 150%): për shembull instrumentet e tregut të parasë peshohen me rrezik 0%, i cili nënkupton që nuk nevojitet kapital për të mbështetur

mbajtjen e këtyre aktiveve. Aktive afatgjata materiale peshohen me rrezik 100% çka nënkupton që ato duhet të mbështeten nga Kapital i Nivelit të Parë në shkallën 8% të vlerës kontabël. Angazhimet jashtë

bilancit të lidhura me kreditimin merren në konsideratë. Shumat më pas peshohen me rrezikun duke përdorur përqindje të njëjtë me atë të aktiveve të bilancit.

	2016	2015
Aktivitet totale të peshuara me rrezik	141,556	124,914
Aktivitet totale të peshuar me rrezik për rrezikun operacional	13,590	12,325
Totali	155,146	137,239
Kapitali rregullator (Totali i kapitalit)	22,763	18,601
Raporti i adekuatshmërisë së kapitalit (Totali i kapitalit)	14.67%	13.55%

Nuk ka pasur ndryshime të rëndësishme në menaxhimin e kapitalit të Bankës gjatë periudhës.

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(e) Manaxhimi i rrezikut të kapitalit (vazhdim)

Leva financiare

Komiteti i manaxhimit të rrezikut të Bankës rishikon strukturën e kapitalit në baza të

vazhdueshme. Si pjesë e këtij rishikimi, komiteti merr në konsideratë koston e kapitalit dhe rrezikun e lidhur me çdo klasë të kapitalit. Bazuar në rregulloren e BQK raporti minimal i levës është 7%.

Norma e levës financiare në fund të vitit ishte si në vijim:

	2015	2014
Aktive totale	223,004	183,919
Gjithsejt ekuiteti dhe rezervat	21,439	16,878
Raporti i levës	9.61%	9.18%

26. Ngjarjet pasuese

Nuk ka ngjarje të rëndësishme pas dates së raportimit të cilat mund të kërkojnë rregullime ose shpjegime në pasqyrat financiare.

www.bekonomike.com